AFRICA

6
1976

1976 BIRŽELIS - JUNE Vol. LXVI. No. 6

ATEITIS — Ateitininkų Federacijos leidžiamas

katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

Lietuvos partizanui — D. Š. 189
ANTAI — K. Trimakas 190
Krikščioniškojo humanizmo bruožai — V. Rimšelis, MIC 193
Jubiliejinių metų "Ateities" anketa — 3: Bažnyčia mūsų įsitikinimu — K. Trimakas 196
Jaunavedžiams — Kun. St. Yla 200
Eilėraščiai — M. Girniuvienė 205
ATVIRAI: Kas mus buria į viena — Kun. Vyt. Bagdanavičius, kun. P. Dilys, E. Gerulis, kun. A. Grauslys, E. Holenderienė, I. Kairytė, I. Laisvėnaitė, kun. K. Trimakas 206
Elementai (eil.) — O. Rossler 212
KNYGOS: Monografiją apie Dovydaitį pasitinkant — K. Trimakas; Ištraukos iš dr. J. Girniaus "Pr. Dovydaitis" 214
LAIŠKAI 218
ATŽALOS: A. Barono "Vėjas lekia lyguma" — V. Laniauskas; Nešvarūs katilai — V. Kuprytė; Apie Lietuvą — G. Baronas; Kodėl maža pašaukimų — Moksleiviai 219
VEIKLA 222

Išdėstymas — K. Trimako. Iliustracijos — J. Mieliulio "Angelas" ir "Atominės Kalėdos" (viršely, 190, 191 ir 192 — nuotr. K. Trimako) ir V. Kuprytės (220). Nuotraukos — A. Astašaičio (198), Alg. Grigaičio (196, 205). D. Grigaitytės (213), L. Kojelio (visos 224, išskyrus 2 ir 7), J. Kuprio (216, 223, 228), F. Palubinsko (224- — 2 ir 7), K. Trimako (visos 207, 208, 209, 211).

Vyriausias redaktorius: Kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: (312) 366-2446. **Redaktoriai:** Dr. Algis Norvilas, 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, IL. 60453, USA. Telef. (312) 636-2595; ir Aldona Zailskaitė, 1836 49th Court, Cicero, IL. 60650, USA. Telef.: (312) 863-6400. **Redakcijos nariai:** Dalia Bilaišytė, Jurgis Bradūnas, Marija Eivaitė, Jūratė Jasaitytė, Petras V. Kisielius, Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija), Roma Olšauskaitė, Antanas Razma, Linas Sidrys, Tomas Palubinskas, Raimundas Šilkaitis (fotografija) ir Rimvydas Zailskas (išdėstymas). **Kalbą taiso:** Danutė Augienė, Kazė Bradūnienė ir Pranas Razminas. **Administratorius:** Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: (312) 434-2243. Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. **Leidžia** Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 7 dol., garbės prenumerata — 15 dol., susipažinimui — 5 dol.; visur kitur — 5 dol.

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7. Single copy $1.00 Second class postage paid at Chicago, Illinois.

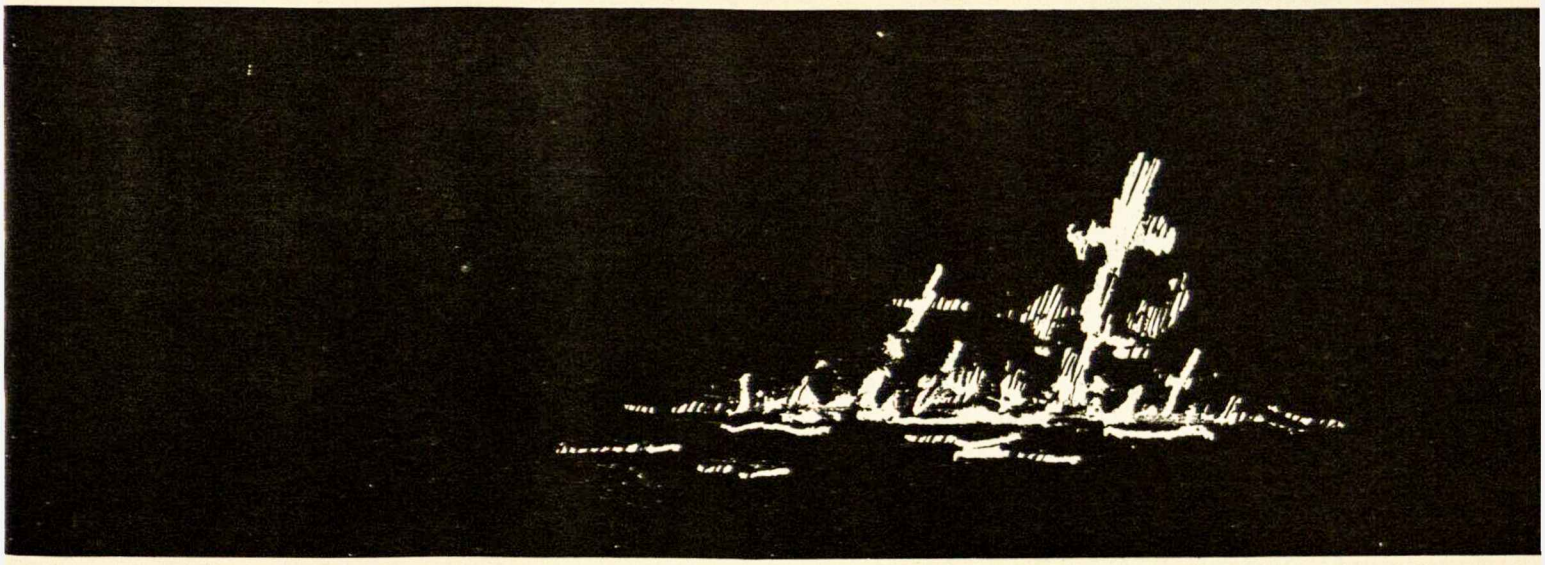

LIETUVOS PARTIZANUI

Mes padėsime Tau įgyvendinti Tavo viltis

Žinau, kad mano ranka jau niekad nepalies tavo išvargusio veido, o bevardi Lietuvos partizane. Toks jaunas dar, palikęs namiškius, draugus, gal ir nuliūdusią mergaitę, išėjai tu už mūsų krašto laisvę. Tavo motinos ašaros palydėjo tave į nežinią. Ir likai tu tėvynės miškuose apleistas, vienišas, be duonos kąsnio ir be paguodos žodžio. Pačioj žydinčioj jaunystėj buvai nuskintas tu, kaip tas pirmasis pavasario žiedas.

Kai tu tuomet kovos lauke išliejai savo jauną kraują už tėvynę, buvau aš dar tik vaikas ir tavo aukos tada dar nesupratau. Supratau ją pilnai tik po daugelio metų... Tačiau nenusimink, jaunasis partizane, tavo kraujas nebuvo išlietas bergždžiai. Nors tavo kapo niekad nepuoš mūsų padėtos rugiagėlės, neužmiršime tavęs mes, kurie tuomet dar nesupratome tavo aukos. Tave minime šiandien mes; minės tave ir kitos kartos. Kovojai tu už mūsų krašto laisvę; kovosime ir mes. Nesisielok, jaunasis Lietuvos didvyri. Mes padėsime tau įgyvendinti tavo viltis, ir išauš tėvynei mūsų laisvės rytas!

D. Š.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

antai...

GAIRĖS VEIKLAI

Nerimtai į savo tikslus žiūrinti grupė savo veikla gali žaisti — pradėti be tikslo ir plano; viena pradėti ir, to nepabaigus, mestis į kitką... Rimtai savo tikslo siekiančiam sąjūdžiui būtina savo veiklai nusistatyti gaires, jas laiks nuo laiko peržvelgti ir, kas tinka, pakeitus, toliau pagal pagerintas gaires savo veiklą plėtoti. Tokių veiklos gairių bei tęstinumo reikėtų ir ateitininkų sąjūdžiui. Gi periodiškam veiklos peržvelgimui yra visokių priemonių. Viena tinkamiausių gali būti didieji sąjūdžio subuvimai, kongresai.

Rengėjų tvirtinimu, paskutinės jubiliejinės stovyklos programa nebuvo skirta veiklai planuoti, bet pateikti idėjas. Vis dėlto kai kas (pvz. J. Kojelis, "Drauge" kovo 14) nutarimų pasigedo. Tiesa, vienas kitas paskaitininkas savo ruožtu nurodė gaires (dr. K. Keblys — lietuviškos kultūros vartotojams; kun. dr. Ant. Paškus — moraliniai jautraus asmens savybes kaip idealą), tačiau, peržvelgus postovyklinę veiklą, nebuvo pastebėta, kad jų kas būtų siekęs. Jubiliejinės stovyklos idėjos tolimesnėj veikloj apčiuopiamo atgarsio nerado.

Ir sekantis kongresas gali ateiti ir praeiti be reikšmingesnės įtakos veiklai. Bet norint gali būti ir kitaip. Sąjūdžio vadovybė panorėjo kitaip (žr. šio "Ateities" nr. 222 psl.). Ji nubrėžė tris svarbias veiklos sritis, kurioms prieškongresiniame laikotarpyje visos sąjungos turi kreipti ypatingą dėmesį; o kongrese bus ieškoma joms dar aiškesnių gairių. Tos sritys yra: 1. atsinaujinimas gyvąja dvasia; 2. žvilgsnis į kovojančią krikščionišką Lietuvą ir pagalba jai; bei 3. lietuviškos kultūros kūryba bei naudojimasis.

Vadovybės nutarimu, taip siekiama planingo tęstinumo sąjūdžio veikloj. Tikimasi, kad tuo siekiu persiims Sąjungų vadovybės, paskiri vienetai bei idėjos draugai ir draugės, kurių gyvenimas bei veikla bus lenkiami pagal tas gaires.

VADŲ STOKA

Kai kituose sluogsniuose išeivijoj, rodos, organizacijos steigiamos beveik tik tam, kad vadams būtų kas vadovauti, ateitininkuose pergyvenama vadų krizė: nėra apsiimančių vadovauti sąjungoms ar paskiriems vienetams. Be to, kai ateitininkai užpildo nemažą vadų pareikalavimą bendrinėse organizacijose, kaip Lietuvių Bendruomenėj, Lietuvių jaunimo sąjungoj, savam tarpe esant, lyg suabejojama, "ar verta" saviems idėjos draugams vadovauti.

Didysis ateitininkijos vadas Pranas Dovydaitis tikruosius vadus taip aptarė: "Juos tokius padaro... paskyrimas iš aukšto... Jie jaučia save esą tiktai tos ar kitos idėjos tarnai, ir ne daugiau" (dr. Juozas Girnius parinko šią ištrauką įvadine mintimi savo parašytoj monografijoj apie Dovydaitį).

"Paskyrimas iš aukšto" nereiškia paties asmens pasyvumą, bet, priešingai, eina iš vien su giliu ir savitu idealo įsisąmonijimu bei noru jį kuo daugiau įgyvendinti. Kuo mažiau to įsisąmonijimo asmeny, tuo mažiau vadas; kuo mažiau tos dvasios organizacijoj, tuo mažiau tikrų vadų.

Įsisąmonijimo stoką visada daugiau ar mažiau jausime. Tos stokos jautimas neturėtų atitraukti nuo vado pareigų, bet didinti pastangas siekti to įsisąmonijimo ir nešti vadovaujančiojo pareigų naštą energingu nuolankumu (ir Dovydaitis, nors buvo tikras vadas, nebuvo tobulas vadas — žr. ištraukas iš jo monografijos šio "Ateities" numerio 215 psl.).

Tarp gėrio, kuriuo brėstame, kylame, dieviškėjame...

... ir blogio,
kuriame klausom gyvatės, šnypščiančios
ką daryti.

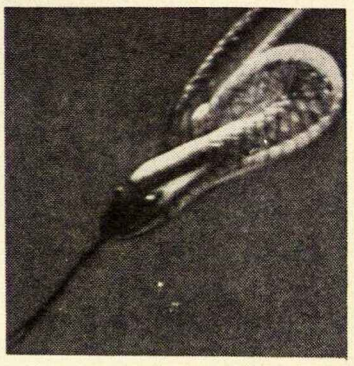

KOKĮ NORĖČIAU...

"Laiškų Lietuviams" konkurso tema "Kokį norėčiau turėti vyrą; kokią žmoną" — visuomenei intriguojanti, bet rašančiajam pavojinga, nes, kaip viena konkurso premijos laimėtoja pastebėjo, "tokią temą rašant, autorius daugiau apie save pasako, negu norėtų".

Tris pirmąsias premijas laimėjusios autorės ne tik to pavojaus sumaniai išvengė, bet ir pažėrė vedybinės išminties — nebūtinai originalios, bet dažnai planingai, gabiai ar vaizdžiai išdėstytos...

Nina Gailiūnienė (pirmoji premija; "Laiškai Lietuviams", kovo nr., 92-97 psl.), savo samprotavimais įtikinusi konkurso jury komisiją, kad "nebūtų tikslu temą įsprausti į tokius siaurus rėmus: "Kokį norėčiau turėti...", temą sumaniai perkėlė į visai kitą plotmę —"kurį ar kurią galėčiau visą gyvenimą mylėti", tik, deja, ją dar ne visai pilnai išvystė pasirinktuose rėmuose: "something old" (meilė), "something new" (partnerių pažinimas kasdienybėje), "something borrowed" (iš praeities, ypač iš tėvų, įsisavintas "kraitis"), "something blue" (bendro gyvenimo sunkumai).

Gražina Kriaučiūnienė (II premija; "Laiškai Lietuviams", balandžio nr., 128-131 psl.), atsakiusi norinti "tokį, kokį turiu, arba visapusiškai subrendusį vyrą", pateiktai temai arčiausiai (nors ne visada šviežiai) temą išplėtojo. Vaizdingiausiai nuskambėjo jos išreikštas noras žaismingai elgtis sugebančio vyro.

Nijolė Beleškaitė-Gražulienė (III premija; "Laiškai Lietuviams", gegužės nr. 160-161 psl.), lengvai atmetusi "tik-už-daktaro" tekėti norinčiųjų svajas, apsidairo aplink ir, toleruodama abejose pusėse pasitaikiusius netobulumus, rado ne vieną vyrą, kuris "myli, rūpinasi, nori gero".

Visos trys laureatės yra moterys. Nenorom skverbiasi klausimas, kodėl šia tema visas premijas laimėjo moterys. Ar jos aplamai daugiau ir sėkmingiau tokiuose konkursuose dalyvauja (juk jos ir praeity daugiau "Laiškų Lietuviams" konkursų premijų laimėdavo), ar jos daugiau ir gal giliau vedybinėm temom galvoja? Pirmas atsakymas, rodos, patvirtintas faktais. Linkstame ir į antrąjį atsakyti teigiamai: bent lietuvių tarpe moterų dėmesys vedybiniam-šeimyniniam gyvenimui didesnis už vyrų, kurių žvilgsnis plečiasi į darbą, į politiką, neretai į visuomeninį gyvenimą.

NEVEIKIANT AR VEIKIANT

Atėjus vasarai, galvojam apie atostogas — nieko neveikti, tik pasismaginti... Lyg tik neveikimas ir pasismaginimas būtinai eina iš vien. O kaip su smagumu veikiant?...

Ta linkme nukrypo psichologo Mihaly Csikszentimihalyi mintys ir tyrimai. Anot jo, mūsų visą dėmesį absorbuojančiame darbe, kuriame prarandame laiko, aplinkos ir savęs nuovoką ir tejaučiame "ekstazinį" jausmą, kad viskas vystosi tvarkingai, pergyvename malonią energijos tėkmę. Tokie pergyvenimai dažniau patyriami kūrybiniame darbe, sporte, bet galimi ir darbe, kurį mėgstame ar galime pamėgti (žr. "Psychology Today", birželio nr., 35 psl.).

Kiekvienas žmogus be džiaugsmo patirties nyksta. Daugeliui tenka džiaugsmo patirti "nieko neveikiant". Kuo kūrybingesnis žmogus, tuo labiau patiria džiaugsmo savo darbe ir tuo mažiau jam reikia praleisti laiko "nieko neveikiant".

Kęstutis Trimakas

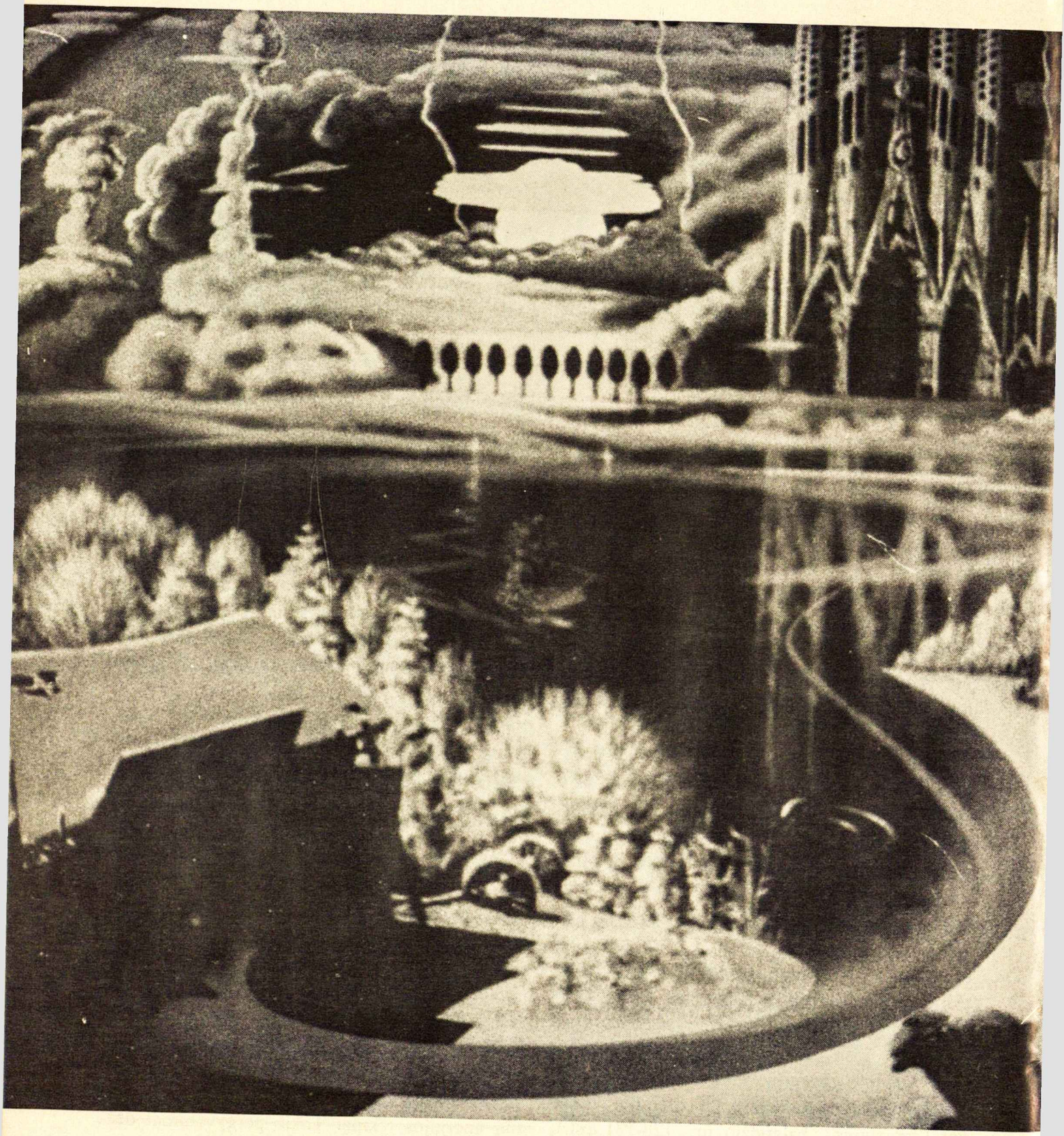

Juozas Mieliulis. Atominės Kalėdos

KRIKŠČIONIŠKOJO HUMANIZMO BRUOŽAI ATEITININKŲ IDEOLOGIJOJE

KUN. DR. VIKTORAS RIMŠELIS, M.I.C.

Tęsinys iš praėjusio "Ateities" numerio.

Už kilmę ir autentiškumą

St. Šlakauskis, prisimindamas Ateities kūrimosi laikus, rašo, kad: "besiformuojant ateitininkų judėjimui, universitetinio jaunimo nusistatymas turėjo keturias charakteringas žymes, būtent: 1. abejingumą tautybės atžvilgiu, 2. aiškų palinkimą į ateizmą, 3. niekinimą akademinio mokslo, kaip intelektualinio lavinimo ir 4. pasiryžimą savo pajėgomis pradėti politinę revoliuciją ir atitinkamą visuomeninį veikimą" (Ateitininkų ideologija, psl. 106). Šitai skaitant, prisimena mūsų laikų studentų riaušės, diplomų viešas deginimas, savo tėvų atsisakymas, visokios rūšies liberalizmo skelbimas. Tai yra studentų sąjūdžiai vakarų pasaulyje, panašūs į tuos, kuriuos Dostojevskis aprašė veikale, pavadintame "demonai", tik šie gal yra dar žiauresni.

Į šitokį studentijos nuotaikų gyvenimą yra patekęs ir mūsų lietuviškasis jaunimas, siekiąs mokslų. Branginant savosios tėvynės laisvę ir besisielojant tautine jaunimo sąmone, negalima nematyti ir nepastebėti pavojų, kurie gresia mūsų ateitininkiškam jaunimui.

Krikščioniškumo ir tautiškumo principai ateitininkų gyvenime yra tie pagrindai, be kurių visa organizacija negali nei tarpti, nei išlikti autentiška. Jie yra atsakymas ateitininkui į savitumo klausimą (identity problem), kas aš esu. Toji savitumo problema yra šių laikų jaunimo apsisprendimo problema: kas aš esu ir kam aš priklausau. Tai yra visų pirma kilmės klausimas, į kurį teoriškas atsakymas yra aiškus: mūsų kilmė yra lietuviška ir ją turime išlaikyti, mes priklausome tautos kamienui su paskirtimi išugdyti krikščionišką asmenybę.

Sodininkai saugo, kad gėlės neišsigimtų, nes jie žino, kad importuotų gėlių vertė ateina iš jų kilmės išlaikymo. Mūsų ateitininkų organizacija taip pat veikia ta kryptimi, kad mūsų gražusis jaunimas, kaip tarsi anos gėlės, neišsigimtų. Tačiau, esant atskirtiems nuo tautos kamieno, nors jaunimo kilmė yra ta pati, bet yra pakitusi jų visa egzistencija ir nuotaikų būsena. Laisvoje tėvynėje nereikėjo raginti, kad mokiniai kalbėtų lietuviškai, o už tėvynės ribų turime ieškoti būdų, kad lietuvių kalba būtų gyva mūsų tarpe.

Už lietuviškosios kilmės išlaikymą visų pirma yra atsakingi tėvai. Jei toji kilmė nebus branginama šeimos židinyje, tai vargiai, ar ką galės toliau padėti organizacija, nors ateitininkų sąjunga kuria lietuvišką nuotaiką ir palaiko lietuvišką sąmonę.

Lietuvybės sąmonė gali ilgainiui išblėsti, jei ji neįgys meilės, kurią mes vadiname patriotizmu. Patriotizmas visada turi ir tikslą, ir prasmę. Mes

matome, kaip jaunimas reaguoja prieš pasaulyje visokias neteisybes, prieš žmogiškumo pažeidimus. Tai ar nebus lietuviško patriotizmo pasireiškimas ir augimas, kai mūsų jaunimas viešai išeis už mūsų tėvynėje kenčiančius brolius ir seseris. Manau, kad reikia mūsų ateitininkų jaunajai kartai įsijungti ir į eiles, tų, kurie formuoja viešąją opiniją. Jie turi šaukti pasauliui apie tėvynėje esamą smurtą, apie žmogaus išnaudojimą, apie religijos persekiojimą, apie genocidą, kankinius ir visos mūsų tautos naikinimą.

Pasaulis išgirsta ir skaitosi tik su tais, kurie šaukia ir parodo, kad jie gyvi. Mūsų tauta yra maža, jos niekas nebijo ir dėl jos niekas karo nepradės. Bet kai vaikas, nors jo ir niekas nebijo, pradeda šaukti, visi atkreipia dėmesį. Kai Kalanta susidegino Kaune ir kai dėl Kudirkos pažeistų teisių pradėjo Amerikoje studentai šaukti ir demonstruoti, tai ir Romoje ant namų sienų atsirado plakatai, skelbią Lietuvos nelaimę. Laikraščiai rašė apie Lietuvą, kaip kenčiančią, pavergtą, bet gyvą tautą.

Ateitininkas į visuomeninį gyvenimą išeina su savo tautine kilme ir krikščioniška paskirtimi. Visuomenė, kurioje tenka veikti, gyvenant už tėvynės ribų, yra labai įvairi ir mums svetima. Ji gali būti Australijoje, Europoje, Amerikoje, Brazilijoje, Argentinoje, atseit, mums tenka veikti visame pasaulyje. Skirtingi kraštai turi skirtingą gyvenimo būdą, bet mūsų ateitininkų lietuviškoji organizacija siekia visuose kraštuose palaikyti jungtį ir išlaikyti vienybę, nes mes turime tą pačią kilmę ir tuos pačius tikslus.

Už vienybę

Kaip istorija rodo, emigracinė visuomenė gyvena tautybės išblėsimo ir skaldymosi pavojuose. Tie patys pavojai graso ir mūsų ateitininkų sąjungai. Visi žinome, koks beprasmis yra krikščioniškosios visuomenės susiskaldymas į dvi politines grupes, — krikščionis demokratus ir frontininkus, kurios nei taip daug skiriasi tarp savęs, nei taip svarbios, kad ką emigracijoje nulemtų, bet žmonės tarp savęs kovoja nuoširdžiai ir apkartina vieni kitiems gyvenimą. Tą patį galima pasakyti ir apie susiskaldymą kituose visuomeninio veikimo baruose. Žinoma, kaip Dr. J. Girnius pastebi: "Ne ateitininkai išskyrė krikščionis demokratus ir frontininkus, ne ateitininkai gali juos ir suvienyti" (ibd. psl. 178).

Mūsų organizacija nėra politinė. Jos šūkis yra: visa atnaujinti Kristuje. Kaip vėl Dr. J. Girnius rašo: "Turėdama savo pagrindu Kristų, ateitininkiškoji vienybė yra aukščiau visų galimų skirtybių" (ibd. 170). Ateitininkui niekas negali uždrausti turėti savo nuomonę politinio ir socialinio gyvenimo klausimuose, bet, man regis, kad vardan krikščioniškumo ir tautiškumo principų ateitininkai turi susirūpinti apskritai lietuviškosios visuomenės vienybe. Be šios vienybės ir mūsų tautybės balsas neskambės pasaulyje ir neliudys apie tautos nelaimę. Yra, matyt, tokių, kuriems mūsų tautos priešų yra pasakyta ir įtaigota, kaip reikia skaldyti ir diskredituoti mūsų visuomenės veikėjus ir vadus, kad būtų lengviau nutildyti mūsų šauksmą. Mūsų visuomenei taikomas senas dėsnis: divide et impera!

Kaip Bažnyčia išėjo į ekumenizmą su dialogo pradėjimu su suskilusiais krikščionimis, taip ir mūsų visuomenė turi pradėti eiti į vienybę su dialogu, kuris turės parodyti, kad mes esame vienos kilmės, vienos ir tos pačios pavergtos tėvynės vaikai ir netgi tų pačių religinių įsitikinimų. Man regis, kad tas dialogas turėtų prasidėti ateitininkų organizacijoje, kuri stovi aukščiau visų politinių sąjūdžių. Krikščioniškos ir tautinės meilės vedini, ateitininkai šią iniciatyvą turi suprasti ir priimt, kaip šventą pašaukimą savo artimo meilės ženkle.

Šeimos tikrovės paslaptis ir pavojai

Senovės graikų filosofas Aristotelis yra pasakęs, kad jei kas yra nesocialus, tai jis arba yra Dievas, arba beprotis. Visą laiką žmogus yra linkęs būti žmonių draugystėje. Bet žmonės yra ir vyrai, ir moterys. Psichologai kalba, kaip visą laiką vyras savo psichiniais išgyvenimais bendrauja su moterimis, o moteris su vyrais. Mes žinome, prie ko veda šitoks vyro ir moters bendravimas. Jis daugiausia suveda į šeimos gyvenimą. Tik tie, kurie turi išskirtiną pašaukimą liudyti savo gyvenimu Kristų eschatologinėje šviesoje, gali pažvelgti į moterį, kaip Kristus pažvelgė į nusidėjėlę moterį, ir ši sielos susigraudinime dėl savo nuodėmių Viešpačiui kojas ašaromis laistė ir plaukais šluostė. Bet paprastai moters ir vyro bendravimas suveda į moterystę ir šeimos gyvenimą.

Šeimos gyvenimo tikrovė yra tokia paprasta ir drauge tokia gili, kad sociologiniams, filosofiniams ir teologiniams mokslams visą laiką ji yra neišrišta problema. Moterystė, kaip sako Šv. Povilas, yra didelė paslaptis. Jis efeziečiams rašo: "Kas myli žmoną, myli save patį. Juk niekas niekada nėra nekentęs savo kūno, bet jį maitina ir globoja, kaip Kristus Bažnyčią. Mes gi esame jo kūno nariai. 'Todėl žmogus paliks tėvą bei motiną ir glausis prie savo žmonos, ir du taps vienas kūnas'. Šita paslaptis yra didelė, — aš tai sakau, žvelgdamas į Kristų ir Bažnyčią" (5, 28-32).

Kad moterystė yra paslaptis, ji turi sakramentinį charakterį ir todėl yra teologijoje suprasta, kaip malonės ir išganymo vedusiesiems šal-

tinis. Kristus moterystės neįsteigė. Ji įsteigta Dievo, sukuriant pirmuosius žmones, kurių meilė visą laiką turėjo būti Dievo meilės ženklu savo kūriniams. Kristus atpirktajam žmogui tą pačią moterystę padarė sakramentu, atseit, ženklu Jo vienybės su Bažnyčia. Taigi vyro ir moters meilė liudija apie Kristaus pastovią meilę. "Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria" (Mt. 19, 6), sako Kristus. Kaip gi kitaip Dievas gali sujungti, jei ne per meilę, nes Jo ir prigimtis yra meilė? Todėl kaip Kristaus meilė yra pastovi Bažnyčiai, taip ir vedusiųjų meilė turi būti pastovi, atseit, ir jų jungtis neperskiriama.

Jaunavedžiai patys sau teikia moterystės sakramentą, kuris, kaip ir visi kiti sakramentai, yra ženklas, šiuo atveju ženklas Kristaus meilės ir jungties su Bažnyčia. Bažnyčios atstovas (kunigas) jaunavedžių jungtį ir meilę tiktai laimina viešajam gyvenimui. Rodos, yra logiška, kad ir Bažnyčios atstovas turi būti įtrauktas į paliudijimą jaunavedžių jungties prieš visuomenę, bet ar visada jis jaunavedžiams yra ženklas, kad tikrai juos Dievas sujungė, yra klausimas, dėl kurio teologai nesutaria, ir yra susirūpinę šimtai tūkstančių žmonių, suėjusių į šeimos gyvenimą.

Kur meilė šeimoje išblėsta, ir viens dėl kito, vyras ir moteris, aukotis neįstengia, civiliniai įstatymai dažniausiai leidžia skyrybas. Katalikų Bažnyčia yra pašaukta svarstyti sakramentinį gyvenimą Dievo akivaizdoje. O prieš Dievą į kompromisus negali leistis. Bažnyčioje visą laiką galiojo šv. Povilo žodžiai: "Esi susietas su žmona, tai neieškok skyrybų" (I Kor. 7, 27). Krikščionių moterystė iš Kristaus pašventinimo yra tokia šeima, kuri sudaro namų šventovę. Ir tik iš šitos šventovės ateina visa stiprybė tautoms ir valstybėms. "Šitoje, tarsi namų židinio bažnyčioje, kaip sako "Lumen Gentium" konstitucija, reikia, kad gimdytojai būtų savo vaikams žodžiu ir pavyzdžiu pirmieji tikėjimo skelbėjai, kad jie puoselėtų kiekvieno pašaukimą, o ypač šventąjį pašaukimą" (nr. 11).

Šiandien, kai pasaulyje vyrauja moralinis liberalizmas, kai dauguma balsų ištisos tautos pasisako už skyrybas, už abortų praktiką, už nenatūralią gimdymų kontrolę, ateitininkai taip pat pasijunta nešami pasroviui tų visų liberalinių pasaulėžiūrų, kurios ateina iš tos moralinės sampratos, kur sakoma, jog viskas yra gera ir leistina, kas man patinka, ir laukia iš Bažnyčios sprendimų bei nurodymu sąžinei šeimos taip svarbiame, bet painiame jos klausimų išrišime. O Bažnyčia daugeliu atvejų galės tik pakartoti Kristaus žodžius: "Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teneša savo kryžių ir teseka manimi" (Lk. 9, 23).

Negalime pradėti atnaujinti pasaulio Kristuje, jei atsisakome savo gyvenime aukos. Negali Kristaus gyvenimo liudyti be kryžiaus savo gyvenime. Mes einame viską atnaujinti Kristuje visų pirma su dėmesiu į savo artimą. Šeimoje asmens pasipildymas ir tobulėjimas vyksta, tarnaujant savo artimui taip pat. O niekas nėra artimesnis šeimoje vienas kitam, kaip vyras ir žmona, tėvai ir vaikai. Šeimos židinyje, tarsi namų bažnyčioje, prasideda naujas gyvenimo kūrimas ir jo pašventinimas.

Per Kristų visų kelias pas Dievą

Krikščioniško humanizmo bruožus iškeliant ateitininkų gyvenime, matai, kad mūsų pasaulėžiūra yra kristocentrinė ideologija, atskleidžianti sielos judėjimą pas savo Kūrėją. Nuo šeimos gyvenimo per mokslų siekimą, per įsijungimą į Kristaus Įsikūnijimo ir atpirkimo paslaptis, mes įsijungiame į viso pasaulio judėjimą pas Dievą, kuriam mes visi prikausome taip, kad Šv. Povilo mintimi, ar pasaulis, ar gyvenimas, ar mirtis, ar dabartis, ar ateitis, — viskas yra mūsų, mes — Kristaus, o Kristus — Dievo (I Kor. 3, 22-23).

Pasaulis priklauso mums inteligentiškumo dimensijose, nes daiktai, jei mes jų nepažįstame, jie mums neegzistuoja, ir mes jais negalime pasinaudoti. Bet ką padės, kaip Kristus primena, jei ir viską laimėsime, kas yra pasaulyje, bet savo dvasinei buičiai pakenksime? Mūsų inteligentiškumo principas sutampa moralinėje plotmėje su krikščioniškumo dimensijomis, kur Kristus yra Dievo atvaizdas, ir Jame yra visa sutverta, kas yra danguje ir žemėje (Kol. 1, 16). Pagal šitokią Kristaus pirmgimystės sampratą išeitų, jog krikščionybės esmė yra tikėjimas, kad viso pasaulio suvienijimas Dievuje turi įvykti per Įsikūnijimą. Jei šitai mes išpažįstame, tai tada ir iš inteligentiškumo ir krikščionybės dimensijų ateina tas pats sielai šauksmas, kad reikia vykdyti Dievo valią. Kas gi kita yra pareiga, jei ne Dievo valios vykdymas, apie ką Kristus visą laiką šios žemės gyvenime kalbėjo ir mokė.

Kai Kristų išpažįstame viso tvarinijos pirmgimiu (Kol. 1, 15), tada įgauna gilią prasmę pareigos aptarimas, kad tai, kaip sako Teilhard de Chardin, yra visatos refleksija į atomą. Ir kaip yra gražu, kaip žmogus yra didelis Dievo akivaizdoje, kad jis kaip atomas tarp beribės visatos, turėdamas pareigos pajutimą ir ieškodamas Dievo valios įvykdymo, keliauja pas Dievą ir su juo Kristaus Įsikūnijimo galia visas pasaulis turi tik vieną kelią savo begaliniame judėjime, — tai kelią, kuris veda pas savo Kūrėją.

BAŽNYČIA MŪSŲ ĮSITIKINIMU

Kęstutis Trimakas

Jubiliejinių metų "Ateities" anketa – 3

Pernai 65 metų ateitininkijos jubiliejaus proga "Ateities" anketą užpildė 253 ateitininkai: 63 studentai, 118 moksleivių ir 72 sendraugiai. Kai kurie anketos daviniai jau buvo atspausdinti: " 'Ateitis' mūsų gyvenime" (vasario nr.) ir "Lietuva mūsų sprendimuose" (kovo nr.). Šiame numeryje spausdiname trečiąją ir paskutiniąją dalį — ateitininkų įsitikinimus bei nuomones apie Katalikų Bažnyčią po II Vatikano susirinkimo. Visi daviniai pateikiami lentelėse procentais, išskyrus ten, kur kitaip nurodyta.

Daugiau kaip pusė visų ateitininkų (studentų net du trečdaliai) teigia, kad Bažnyčia po II Vatikano susirinkimo pagerėjo. Neturinčių aiškios nuomonės buvo daugiau kaip trečdalis (moksleivių, ypač mergaičių, dar daugiau). Tik kas keturioliktas galvojo, kad Bažnyčia pablogėjo.

Visi užpildžiusieji

Bažnyčia	Visi	Vyrai	Moterys
Pagerėjo	52	55	50
Pablogėjo	7	8	7
Nežino (neatsakė)	38	32	41
Kitaip atsakė	3	5	2

Kas antras ateitininkas (vyrų truputį daugiau) pasisakė, kad Bažnyčia pagerėjo, ir tik vienas iš 14 galvojo, kad Bažnyčia pablogėjo. Neapsisprendusiųjų buvo daugiau kaip trečdalis (moterų daugiau).

Studentai

Bažnyčia	Visi	Vaikinai	Mergaitės
Pagerėjo	62	67	58
Pablogėjo	3	—	6
Nežino ar neatsakė	30	26	33
Kitaip atsakė	5	7	3

Beveik du trečdaliai studijuojančiųjų (vaikinų daugiau) įsitikinę, kad Bažnyčia pagerėjo. Bažnyčią pablogėjus teigė tik dvi iš 36 studenčių (vaikinų nebuvo). Gi nežinančiais pasisakė ketvirtadalis studentų ir trečdalis studenčių. Nežymus skaičius atsakė kitaip.

Povatikaninę Bažnyčią pablogėjus dvi studentės taip paaiškino: "per laisva"; "per daug sumodernėjo". Gi didelės daugumos teigiamų atsakymų paaiškinimus tiksliai ir taikliai susumavo D. Danilevičūtė: Bažnyča "atviresnė, artimesnė Bažnyčios nariams, realesnė". Kiti pasisakymai: "Bažnyčia labiau atsivėrė gyvenimui ir susirūpino savo vaidmeniu gyvenime" (S. Kuprys); "skelbiama pasauliečių kunigystė" (J. Dunčia); "ačiū Dievui, pastatė antraeilius dalykus į antrą vietą" (O. Vaitkutė); "atsisakyta daug 'pagoniškų' tradicijų ir tikyboje duota suprantama prasmė" (A. Šaulytė); "pagerėjo tuo, kad pasidarė paprastesnė ir lengviau prieinama — ypač studentams" (K. Šeštokas); "tikintysis dabar gali daug lengviau ir giliau įsijungti į bažnytinius reikalus" (J. Laukaitis); "sumodernėjo" (R. Kubliūtė). Pora studentų pažymėjo Bažnyčios pagerėjimą dar nepakankamą esant: "Tikrai reikalingų pakeitimų įvyko, bet negana. Bažnyčiai reikia dar daugiau keistis" (V. Nakas); "Bažnyčia šiek tiek pagerėjo, bet vis tiek manau, kad ji atsilikusi su laikais" (V. Musonytė).

Iš pažymėjusių "Nežinau" pora paaiškino: "Pati Bažnyčia nežino" (J. Bradūnas) ir "nesu susipažinęs su Bažnyčios reikalais užtektinai" (D. Lapkus). Kiti, nieko specifiško nepažymėję, taip parašė: "Nieko nepagerėjo, nieko nepablogėjo" (D. Vaitkus); "Bažnyčia, būdama dvasinė ir turėdama Kristų savo galva, negali nei pagerėti, nei pablogėti" (L. Sidrys). Vienas kitas pažymėjo Bažnyčią ir pagerėjus, ir pablogėjus. Viena paaiškino taip: "Pagerėjo ta prasme, kad žmonės turi didesnę laisvę savo asmeniniams išsireiškimams, bet gaila, kad ne visi mokame ta duota laisve gerai ir naudingai pasinaudoti (R. Čepaitytė).

Moksleiviai

Bažnyčia	Visi	Berinukai	Mergaitės
Pagerėjo	46	52	42
Pablogėjo	6	7	5
Nežino ar neatsakė	48	41	53

Moksleivių grupėj buvo daugiausia neapsisprendusių (beveik pusė; mergaičių net daugiau kaip pusė). Tačiau maždaug tiek pat galvojo

Detroito studentų ateitininkų draugovės valdyba: stovi iš kairės — vicepirmininkas Jonas Dunčia, narė Gintė Damušytė, pirmininkas Saulius Jankauskas; sėdi iždininkė Kristina Mičiūnaitė ir protokolų sekretorė Danutė Veselkaitė. Trūksta korespondencijų sekretorės Rusnės Baltrušaitytės ir socialinių reikalų vedėjos Rūtos Dunčaitės.

(bernukų net daugiau kaip pusė), kad Bažnyčia pagerėjo. Galvojančių, kad Bažnyčia pablogėjo, buvo tik nežymus skaičius (kas septynioliktas). Paaiškinančių pastabų šiuo klausimu nebuvo.

S e n d r a u g i a i

Bažnyčia	Visi	Vyrai	Moterys
Pagerėjo	53	50	56
Pablogėjo	14	15	13
Nežino ar neatsakė	26	27.5	25
Kitaip atsakė	7	7.5	6

Daugiau kaip pusė sendraugių (šiek tiek daugiau moterų) pasakė, kad Bažnyčia pagerėjo; kas septintas — kad pablogėjo; kas ketvirtas neturėjo nuomonės, o kas keturioliktas atsakė kitaip.

Bažnyčią pablogėjus pora sendraugių paaiškino vienu žodžiu — "pasimetė", o vienas daug apimančiai susumavo: "suskaldytas vieningumas, protestantizacija, pasimetimas, supasaulėjimas (Babilonizacija, "bokštas" ir t. t.), socio-politizmas, moralės kritimas". I. Kazlauskienė pridūrė: "per daug atleisti visi varžtai", o P. Kazlauskas pastebėjo: "Normalus nusistovėjimo ir persiorientavimo periodas po didelių reformų ar pakeitimų".

A. Damušis plačiau apibūdino Bažnyčios teigiamą pasikeitimą: "atsivėrė gerėjimui, aktualumui, artėja prie realaus gyvenimo ir tiktai nuo čia gali pradėti jį pozityviai įtekmėti". 29 m. moteris pažymėjo: "Man viskas po Vatikano suvažiavimo rodo, kad mūsų Bažnyčia nenustojus pati bręsti ir stengiasi būti tobulesnė 'organizacija' — Dievo šeima". Kitų pasisakymai: "pasidarė atviresnė, daugiau suprantama, o ypatingai šv. Mišios vėl pasidarė bendra auka, artimiau visus suglaudžiant bendroje maldoje, gimtoje kalboje" (A. Skrupskelienė); "pagerėjo visuomeniniu — 'image' atžvilgiu; vidiniai — kažin" (K. Keblys); "mano viltis dėl atsiradusio charizmatinio sąjūdžio" (St. Tumosienė); "įnešė daugiau nuoširdumo" (sendraugė); "bent pastangos pakeisti senas, užkietėjusias formas yra geras reiškinys" (L. Gražulienė); priartėjome prie Kristaus" (V. Kolyčius); "priverčia kataliką susiprasti ir apsispręsti" (kun. K. Pugevičius); atsisakydama ją tramdančio siaurumo, legalizmo, svorio centrą perkeldama į dvasinę sritį, Kristų, gyvenimą juo, šv. Dvasią" (kunigas).

Visi ateitininkai didžiule dauguma pritarė gimtosios kalbos įvedimui į liturgiją. Sendraugės, studentės ir moksleivės visu dešimtadaliu buvo palankesnės už sendraugius, studentus ir moksleivius. Penktadalis moksleivių neturėjo aiškios nuomonės.

S t u d e n t a i

Gimtajai kalbai liturgijoj	Visi	Vaikinai	Mergaitės
Pritaria	94	89	97
Nepritaria	1	—	3
Nežino ar neatsakė	5	11	—

Beveik visi studijuojantieji pritarė gimtajai kalbai liturgijoje. Kas devintas studentas atsiliepė teigiamai. Iš 27 vaikinų 24, o iš 36 mergaičių 35 atsiliepė teigiamai. Trys vaikinai pasisakė neturį nuomonės, o viena mergaitė nepritarė.

M o k s l e i v i a i

Gimtajai kalbai liturgijoj	Visi	Berniukai	Mergaitės
Pritaria	79	73	84
Nepritaria	2	—	3
Nežino ar neatsakė	19	27	13

Moksleiviuose daugiau, negu kitose ateitininkų generacijose, buvo neturinčių nuomonės: berniukų daugiau kaip kas ketvirtas, mergaičių perpus mažiau. Už gimtąją kalbą liturgijoj pasisakė visi kiti (išskyrus dvi mergaites): kas aštuntadevinta mergaitė ir daugiau kaip kas septintas berniukas.

S e n d r a u g i a i

Gimtajai kalbai liturgijoj	Visi	Vyrai	Moterys
Pritaria	94.6	90	100
Nepritaria	3	5	—
Nežino ar neatsakė	1.2	2.5	—
Kitaip atsakė	1.p	2.5	—

Moterys šimtaprocentiniai pasisakė už gimtąją kalbą liturgijoj, o vyrų beveik visi (išskyrus du, kurie nepritarė, ir vieną be nuomonės). L. Gražulienė išreiškė įsitikinimą, kad gimtoji kalba "įnešė daugiau sąmonės į visuomeninę Bažnyčios maldą".

Demokratiškiems pasitarimams Bažnyčioj (vyskupų sinodui, parapijų komitetams) daugumas ir sendraugių ir studentų pritaria. Nepritariančių beveik nėra. Tik moksleivių nuomonės skyrėsi: nepilna pusė pritarė, kita nepilna pusė neturėjo nuomonės, o vienas iš septynių nepritarė.

S t u d e n t a i

Demokratiškumui	Visi	Studentai	Studentės
Pritaria	82	78	86
Nepritaria	2	4	—
Nežino ar neatsakė	16	18	14

Aštuoni iš dešimties studijuojančiųjų (studenčių kiek daugiau) pritarė demokratiškiems pasitarimams Bažnyčioje. Nepareiškusių aiškios nuomonės buvo šeštadalis. Iš visų 63 nepritarė tik vienas studentas.

S e n d r a u g i a i

Demokratiškumui	Visi	Vyrai	Moterys
Pritaria	84.5	90	78
Nepritaria	1.5	—	3
Nežino ar neatsakė	14	10	19

JAUNAVEDŽIAMS

Kun. Stasio Ylos žodžiai Danguolės Stončiūtės ir Almio Kuolo santuokos pamaldose š. m. gegužės 8 d. Chicagoje.

Žmonijos istorijoje nėra nieko taip sena, natūralu, taip visuotina, kaip šeima. O tačiau kiekviena šeima yra kažkas nauja, individualu-asmeniška su naujais ieškojimais, deriniais, sprendimais. Šeima kiekvieną sykį yra kuriama; kuriama visu žmogaus dvasinių galių angažavimu; kuriama visą laiką.

Pradinis žingsnis, kurį nūnai darote, yra iškalbus savo turiniu, prasmenimis, simboliais... Atėjot kaip du indivīdai, o grįšit kaip vienas. Šiame momente bus įvykusi jungtis dviejų valių, dviejų širdžių, dviejų asmenybių. Toks buvo Kūrėjo planas, kad du būtų viena. Toji jungtis — vienybė, kurią jūs deklaruosite laisvu sutikimu, bus sankcionuota Aukščiausios Valios, — ir tai bus judviejų santuoka. Ši santuoka pasidarys ir sandora su Dievu —gili, subtili ir neatšaukiama... Šį sakramentą jūs teiksite patys vienas antram. Tai reiškia —jūs atliksit pirmąjį kunigiškąjį aktą. Būsit nuo šiolei ne tik žmona ir vyras, bet kunigai savo šeimoje ir, neužmirškit, su tuo jums teks trejopa pareiga: mokyti, pašventinti ir vadovauti vienas antram ir ypač savo vaikams.

Tikiuos, nenutruks jūsų buvęs veiklumas savo tautinėj bendruomenėj. Bet atsivers nauja bendravimo plotmė — bendravimo jūsų šeimos su kitom jaunom jūsų generacijos šeimom. Mokysitės vieni iš kitų: žavėsitės teigiamais pavyzdžiais, bodėsitės neigiamais. Kurkit lietuviškos, krikščioniškos, kultūrinės šeimos stilių —kurkit sutartinai su kitom savo draugų šeimom ir ginkitės sąmoningai nuo komercinio, buržuazinio, išpūsto stiliaus. Skoningas, savitas, paprastas įsirengimo stilius tegu liudija jūsų šeimoj dvasinių vertybių primatą. Atsiminkit: kristalai dūžta, kilimai susidėvi, kandeliabrai gęsta, o dvasiniai žiburiai išleka, švyturiuoja vaikams ir vaikų vaikams.

Devyni vyrai iš dešimties ir aštuonios moterys iš dešimties pritarė demokratiškiems pasitarimams Bažnyčioje. Kas dešimtase vyras ir kas penkta moteris neturėjo nuomonės. Iš visų 72 sendraugių tik viena moteris nepritarė tokiam demokratiškumui.

Moksleiviai

Demokratiškumui	Visi	Berniukai	Mergaitės
Pritaria	45	43	46
Nepritaria	15	23	11
Nežino ar neatsakė	40	34	43

Nepilnai pusei moksleivių (trečdaliui berniukų; mergaičių gerokai daugiau) demokratiškumo apraiškos Bažnyčioj nebuvo aiškios — jie buvo be nuomonės. Kita nepilna pusė tom apraiškom pritarė. Kiek stebėtina, kad kas ketvirtas berniukas (mergaičių kur kas mažiau — tik kas dešimta) demokratiškiems pasitarimams Bažnyčioj nepritarė.

Už visų krikščionių suartėjimą - vienijimąsi labai gausiai pasisakė tiek sendraugiai, tiek studentai. Nepritariančiųjų procentas visose generacijose buvo nežymus. Vien moksleiviuose pusė (kone du trečdaliai berniukų) nebuvo tikri, ar ekumeninis judėjimas yra teigiamas dalykas.

S e n d r a u g i a i

Ekumeniniam sąjūdžiui	Visi	Vyrai	Moterys
Pritaria	86	92.5	78
Nepritaria	2.8	2.5	3
Nežino ar neatsakė	11.2	5	19

Vyrų-sendraugių pozityvus pasisakymas už ekumeninį sąjūdį yra labai stiprus. Išimčių nedaug; neturinčių nuomonės negausu; nepritariančių dar mažiau. Didelė dauguma sendraugių-moterų taip pat pasisakė už krikščionių vienijimosi pastangas. Neapsisprendusių tik kas penkta, nepritariančių tik viena iš 32.

S t u d e n t a i

Ekumeniniam sąjūdžiui	Visi	Vaikinai	Mergaitės
Pritaria	87	85	89
Nepritaria	3	4	3
Nežino ar neatsakė	10	11	8

Devyni iš dešimties studijuojančių ateitininkų pritarė ekumeniniam sąjūdžiui. Neturinčųjų nuomonės — kas dešimtas, nepritariančiųjų tik vienas vaikinas (iš 27) ir viena mergaitė (iš 36).

M o k s l e i v i a i

Ekumeniniam sąjūdžiui	Visi	Berniukai	Mergaitės
Pritaria	43	29	51
Nepritaria	4	7	3
Nežino ar neatsakė	53	64	46

Povatikaninis Katalikų Bažnyčios palankumas ekumeniniam sąjūdžiui moksleivių ateitininkų pilnai dar nepasiekė. Pusė jų (kiek mažesnė pusė mergaičių ir beveik du trečdaliai berniukų) neturi nuomonės apie ekumeninį sąjūdį. Šiam judėjimui pritariančių yra kiek daugiau, negu keturi iš dešimties: pusė mergaičių ir tik nepilnas trečdalis berniukų.

Visose ateitininkų kartose, o ypač pas sendraugius, yra didelis pritarimas didesnei pasauliečių galiai Bažnyčioj. Vyrai gausiau pritaria už moteris, studentai — už studentes; tik moksleivių tarpe, kur nemaža neapsisprendusiųjų, pritaria daugiau mergaičių.

S t u d e n t a i

Didesnei galiai	Visi	Studentai	Studentės
Pritaria	73	89	61
Nepritaria	3	—	6
Nežino ar neatsakė	24	11	33

Kas devintas studijuojąs vaikinas pasisakė už tai, kad pasauliečiai turėtų turėti daugiau galios Bažnyčioje (pvz. parapijų komitete); likusieji nepareiškė nuomonės. Beveik du trečdaliai studenčių tam teiginiui taip pat pritarė, o trečdalis neturėjo nuomonės; dvi nepritarė. Tokiu būdu beveik trys ketvirtadaliai studentų pritarė, o likusieji tuo klausimu nepasisakė.

S e n d r a u g i a i

Didesnei galiai	Visi	Vyrai	Moterys
Pritaria	89	95	81
Nepritaria	5.5	—	13
Nežino ar neatsakė	5.5	5	6

Beveik visi vyrai buvo už pasauliečių didesnę galią Bažnyčioje (tik du iš 40 neturėjo nuomonės; visi kiti buvo už. Aštuonios iš 10 moterų taip pat buvo už; kas aštunta buvo prieš, likusios (2 iš 32) neturėjo nuomonės.

Pridėta pora pastabų: Vienas kunigas parašė, kad jis pritaria didesnei pasauliečių galiai Bažnyčioje, bet "ne sprendžiamaisiais balsavimais dvasiniuose reikaluose". Viena sendraugė pastebėjo: "Yra sričių ir reikalų, kuriuose pasauliečiai kovoja už savo dvasinį gyvenimą ir pralaimi hierarchijai".

M o k s l e i v i a i

Didesnei galiai	Visi	Berniukai	Mergaitės
Pritaria	58	48	65
Nepritaria	11	16	8
Nežino ar neatsakė	31	36	27

Didesnė pusė moksleivių buvo už didesnę pasauliečių galią Bažnyčioje: mergaičių gausiau (du trečdaliai) negu berniukų (pusė). Neturėjo nuomonės trečdalis berniukų ir ketvirtadalis mergaičių. Nepritariančiųjų buvo dešimtadalis (berniukų gausiau negu mergaičių).

Ar moterys gali būti kunigai? Pasisakymus paveikia du faktoriai: lytis ir tradicija. Moterys ir mergaitės daug gausiau pasisako už moteris - kuniges, negu vyrai ir berniukai. Antra vertus, vyresnieji yra daugiau

paveikti nusistovėjusios tradicijos; jaunimas — mažiau.

S e n d r a u g i a i

Moterų kunigystei	Visi	Vyrai	Moterys
Pritaria	23.5	12.5	37.5
Nepritaria	48.5	57.5	37.5
Nežino ar neatsakė	28	30	25

S t u d e n t a i

Moterų kunigystei	Visi	Studentai	Studentės
Pritaria	38	40	36
Nepritaria	25	30	22
Nežino ar neatsakė	37	30	42

M o k s l e i v i a i

Moterų kunigystei	Visi	Berniukai	Mergaitės
Pritaria	50	32	61
Nepritaria	37	52	28
Nežino ar neatsakė	13	16	11

Prieš moteris-kunigės gausiausiai pasisako sendraugiai-vyrai: juos paveikia ir tradicija, ir vyriškoji pažiūra į moters vietą: jų daugiausia pasisako prieš ir mažiausiai — už. Vienas net išsireiškė, kad šis, kaip ir kitas klausimas apie kunigų vedybas, yra "nediskutuotinas".

Kitoj gi pusėj yra moksleivės: jų gausiausiai pasisako už, ir mažokai — prieš (28%), o taip pat labai nedaug neturi nuomonės (pvz. palyginkim su jų dideliu neapsisprendimu kad ir ekumeninio sąjūdžio klausimu — kaip stipriai šiuo klausimu jų nuomonę veikia teigiama pažiūra į moters vietą).

O dabar pažiūrėkime į jų bendraamžius berniukus. Kitais klausimais juk ir berniukai ir mergaitės pasisakydavo panašiai. Šiuo gi klausimu jie iš visų grupių stipriausiai išsiskiria. Berniukai neperdaug skiriasi nuo sendraugių-vyrų: čia jie laikosi iš vieno, paveikti vyriškosios pažiūros į moters vietą: berniukų, taip kaip ir sendraugių, didesnė pusė nepritaria moterų kunigystei, tik (čia skirtumas) berniukų, kurie mažiau paveikti tradicijos, gausiau negu sendraugių pasisako už moterų kunigystę.

Įdomu pastebėti, kad sendraugės taip pat gerokai skiriasi nuo vyrų. Moterų tris kart daugiau negu vyrų pasisako už moterų kunigystę. Viena neprileidžia nė abejonės: "Kodėl ne? Ar jos Dievui nenori tarnauti,"... Lygiai tiek pat moterų pritaria, lygiai tiek pat nepritaria; likęs ketvirtadalis — neapsisprendęs. Pas pirmąsias teigiama pažiūra į moterį persveria tradiciją, pas antrąsias — tradicija laimi; trečiosios gi negali tarp jų apsispręsti.

Studijuojantieji yra pusiaukelėj. Nesistebėtina, kad nedaug studenčių nepritaria moterų kunigystei (22%). Daugiau stebėtina, kad, palyginus su kitom grupėm, jų tarpe yra gausiausia neapsisprendusių (42% ir kad vos truputį daugiau negu trečdalis pritaria moterų kunigystei. Jų bendraamžiai iš visų vyriškosios giminės atstovų parodo gausiausiai palankumo (o gal atvirumo? moteriškajai pusei: net 40 proc. pritaria moterų kunigystei. Likusieji vaikinai dalinasi lygiai: pusė jų (30%) nepritaria, kiti (irgi 30%) neapsisprendę.

Kunigų vedimui po trečdalį sendraugių pritaria, nepritaria, neturi nuomonės. Pusė studentų pritaria, trečdalis neapsisprendusių ir kas šeštas nepritaria. Iš visų kartų moksleivių gretose daugiausia nepritariančių ir mažiausia neturinčių nuomonės (ton linkmėn veda mergaitės).

Grupėmis: stipriausiai pritaria studentai-vaikinai (63 proc.); paskui — studentės ir sendraugės moterys (po 44 proc.); paskui — moksleivės (42 proc.); mažiausiai pritariančių yra sendraugių vyrų (22.5 proc.) ir moksleivių-berniukų (23 proc.). Daugiausia nepritariančių yra moksleivių-mergaičių (43 proc.); paskui — sendraugių-vyrų (40 proc.). Mažiausiai nepritariančių yra studentų (14 proc.) ir studenčių (17 proc.).

S t u d e n t a i

Kunigai gali vesti	Visi	Studentai	Studentės
Pritaria	52	63	44
Nepritaria	16	15	17
Nežino ar neatsakė	32	22	39

Studijuojantieji visų generacijų gausiausiai pasisakė už kunigų vedimą — pusė visų (o vaikinų — du trečdaliai), su mažiausiu procentu prieš (tik kas šeštas). Neturinčių nuomonės — trečdalis (studenčių gerokai daugiau negu studentų).

M o k s l e i v i a i

Kunigai gali vesti	Visi	Berniukai	Mergaitės
Pritaria	36	25	42
Nepritaria	41	39	43
Nežino ar neatsakė	25	36	15

Daugiau kaip trečdalis moksleivių pritaria kunigų vedimui; ton pusėn lenkia mergaitės (jų daugiau kaip 4 iš 10; berniukų tik kas ketvirtas). Nepritariančių moksleivių yra 41 procentas. Neapsisprendusių ne tiek daug, kaip kitose kartose, kuriose vėl dėka mergaičių (jų tėra tik 15 proc. neturinčių nuomonės, kai tuo tarpu berniukų yra lygiai tiek pat, kiek ir kitose grupėse — trečdalis).

S e n d r a u g i a i

Kunigai gali vesti	Visi	Vyrai	Moterys
Pritaria	32	22.5	44
Nepritaria	35	40	28
Nežino ar neatsakė	33	37.5	28

Kaip studentų tarpe aiškią persvarą ėmė pritariantieji, o moksleivių tarpe — nežymi persvara nepritariančiųjų, taip sendraugiuose nuomonės yra beveik visai lygiai pasidalinusios į tris dalis. Vis dėlto pasidalinimas yra visai kitoks, kai pažiūri į vyrus ir moteris atskirai: vyruose gausiau nepritarimo, su didesne doze neapsisprendimo; gi moteryse gausiau pritariančių ir mažiau neapsisprendusių.

Pastabos: "Geriau būtų, kad nevestų, bet tai neesminis klausimas" (sendraugis); "gal išimtinais atvejais ateity" (kunigas); "gali, bet geriau ne" (sendraugė)! "kvailas klausimas, aišku, kad gali, bet po to jau nebekunigas" (sendraugis); tie, kurie pasižadėjo nevesti, negali vesti. Bet būtų galima įšvęsti ir vedusius kunigais". Kai kunigas vestų, "gal įneštų žmogiškumo! gal kito žmogaus priklausomumas nuo kunigo padarytų juos gyvenimiškesniais" (sendraugė).

Atsakant į klausimą, kodėl maža pašaukimų, reikėjo nurodyti priežastis: Keturios galimos priežastys buvo pasiūlytos: tėvai (pvz. neišauklėja), jaunimas (pvz. nesidomi religija), kunigai (pvz. nerodo gero pavyzdžio), visuomenė (pvz. jos materialistinė dvasia). Buvo palikta vietos pridėti kitas priežastis. Iš pasiūlytų ar savo pridėtų reikėjo atrinkti tris: svarbiausia (3 taškai), antroji (du) ir trečioji (1). Vienas kitas pridėjo savo priežastis, bet daugumas parinko iš jau pasiūlytųjų.

Moksleiviai pašaukimų stokos svarbiausia priežastimi laikė patį jaunimą, po to — visuomenę. Studentai — pirmiausia, visuomenę, po to — jaunimą, Sendraugiai gi jaunimui skyrė tik ketvirtą vietą, po visuomenės (svarbiausios), kunigų ir tėvų.

Šio klausimo lentelės paduoda priežasties svarbumo vardiklį (tarp 0 ir 3), kuris gaunamas tokiu būdu: už nurodytas priežastis gauti taškai (žr. aukščiau) sudedami ir padalinami iš visų šį klausimą atsakiusiųjų skaičiaus.

M o k s l e i v i a i

Pašaukimų stokos priežastis	Visi	Berniukai	Mergaitės
Tėvai	1.0	1.0	1.0
Jaunimas	2.2	2.2	2.2
Kunigai	0.9	0.7	1.0
Visuomenė	1.9	2.2	1.7

Moksleiviai svarbiausią priežastį nuurodė patį jaunimą. Kiek mažiau svarbia priežastim palaikė visuomenę; po to — tėvus ir dar mažiau — kunigus. Berniukai ir mergaitės atsakė panašiai, su viena išimtimi, būtent kad berniukai stipriau kaltino visuomenę, ją kartu su jaunimu laikydami svarbiausia priežastimi, o taip pat kunigus truputį mažiau laikė kaltais. Atsakymus paaiškinančios pastabos labai įdomios. Jas spausdiname šio "Ateities" numerio "Atžalų" skyriuje.

S t u d e n t a i

Pašaukimų stokos priežastis	Visi	Vyrai	Moterys
Tėvai	0.6	0.6	0.6
Jaunimas	1.3	1.2	1.5
Kunigai	0.7	0.6	0.8
Visuomenė	2.1	2.5	1.8

Studijuojantieji svarbiausia pašaukimų priežastimi laiko visuomenę ,tai ypač tvirtai tvirtino vaikinai. Studentės visuomenę irgi nurodė svarbiausia, bet ne taip išskirtinai — daug jų parinko ir jaunimą (studentų nurodyta antroji priežastis). Kunigų ir tėvų svarba ne taip dažnai buvo minima.

Studentų pastabos lietė šias priežastis: "Visuomenė: Daugumas galvoja, kad gyvenimas yra vienas didelis pasilinksminimas" (J. Dunčia); "Pačios Bažnyčios veidmainingumas" (J. Bradūnas), "konservatyvumas-biurokratija" (J. Kisieliūtė), "Bažnyčios baimė kištis į politinius-moralės klausimus" (L. Kojelis), "visuomenė: kad ji modernėja" (U. Stasaitė), kunigų sunkus ir nepatrauklus gyvenimas", "Todėl, kad moterys negali būti kunigais ir kunigai negali vesti(I. Stravinskytė; celibatą suminėjo keli studijuojantieji); "Tėvai priešinasi pašaukimams" (D. Kojelytė), "kunigų nepavyzdingumas, materializmas" (pora studentų), "mažai kunigų dirba su jaunimu" (S. Kuprys); visuomenės materializmas (O. Baršketytė), religijos įtakos sumažėjimas žmonių gy-

venime (R. Čepaitytė), "Centrinė priežastis yra ta, kad jaunimas nesidomi religija" (Tomas Vaitkus), "Žmonės, kurie atranda Dievą, nebūtinai turi būti kunigai. Daug kas yra pritrauktas prie charizmatinio sąjūdžio, ir tie žmonės giliai tiki, bet pasilieka savo darbuose ir bendruomenėj" (J. Tautvilaitė), "gal dar nevisiškai įsigalėjo liberalesnės idėjos, kurios pritrauktų daugiau pašaukimų" (L. Rimkus).

S e n d r a u g i a i

Pašaukimų stokos priežastis	Visi	Vyrai	Moterys
Tėvai	1.1	1.2	0.9
Jaunimas	0.8	0.8	0.8
Kunigai	1.2	1.2	1.3
Visuomenė	2.0	2.1	1.9

Sendraugiai — tiek vyrai, tiek moterys — pašaukimų stokos svarbiausia priežastimi laiko visuomenę, o antroj vieoj — kunigus (vyrai — kartu ir tėvus); trečioj vietoj — tėvus, o jaunimą — paskutinėj vietoj. Seka įdomesnės pastabos: "Tėvai ir kunigai kalti: Tėvai vaikų akyse per daug kritikuoja Bažnyčią. Kunigai nerodo gero pavyzdžio ir per dideli materialistai" (A. Masionienė); "Jaunimas domisi religija, ypač paskutiniaisiais 5-7 metais. Jie neranda išraiškos tam. 'Institucinė' Bažnyčia dažnai neatsako jų reikalams. Neretai ta problema nėra individo pavyzdžio ugdoma, bet visos hierarchinės pozos" (L. Gražulienė. Tarp pridėtų pačių svarbiausių priežasčių paminėta: "Mokyklos" (Vyt. Čižauskas); "Toks Dievo planas — darbininkus į Kristaus vynuogyną pats Dievas pasišaukia" (P. Ąžuolas), "Nerealus gyvenimo būdas, pvz. celibatas" (sendraugis; neleidimą kunigams vesti pažymėjo keli kiti sendraugiai, pvz. N. Gražulienė: "Juk žmonės siekia asmeniškos laimės dažniausiai su kito žmogaus pagalba — vyro, žmonos. Ar tikrai negalima pabandyti vedusios kunigystės?"). Suminimos ir kitos priežastys: "Neaiškumai pačioj Bažnyčioj" (C. Surdokas); "žiauri priešiška aplinka" (A. Damušis); "stoka idealizmo, pasiaukojimo" (dr. J. Balčiūnas); "stoka dvasios vadų akcijos ir pastangų pašaukimų klausimu; nepakankamas domėjimasis šeimose" (V. Vaitkus"; iš vienos pusės "labai paplitęs supasaulėjimas" (29 m. sendraugė), iš kitos — "religijos bendras nusmukimas" "atgyvenusi Bažnyčios švietimo funkcija" (O. Vaitkienė), pačių ateitininkų per menkas pašaukimų ugdymas jaunime (A. Viliušis) ir pagaliau: "Parapijos stengias vaikus nulietuvint, verčia melstis angliškai, o tėvai, atlikdami pareigą, verčia lietuviškai. Šis konfliktas atima iš vaikų pasitikėjimą Bažnyčia ir tėvais" (P. Narutis).

IŠVADOS

Aplamai paėmus, II Vatikano visuotinis suvažiavimas yra padaręs didelės įtakos mūsų inteligentijai ir mokslus einančiam jaunimui, susibūrusiam į ateitininkų sąjūdį. Ši anketa lietė įtaką galvosenoj. Ją užpildžiusieji pritaria bendram Bažnyčios posūkiui — jie laiko ją, kaip žmogišką istituciją, pagerėjusią. Jie taip pat pritaria visai eilei pakeitimų ir yra pasiruošę tolimesniems pakeitimams, kaip demokratėjimui, pasauliečių didėjančiai galiai ir artėjimui-vienijimuisi su kitas krikščionimis. Svarstant radikalesnius pakeitimus, kaip kunigų vedimą ir moterų kunigystę, nuomonės daugiau skiriasi.

Nei viena generacija neišsiskiria ryškiu polinkiu būti konservatyvesne ar palankesne naujumams. Daugiausia studentų pasisakė Bažnyčią pagerėjus, o moksleivių — mažiausiai su dideliu procentu neapsisprendusių. Tai rodo didelės dalies studentų palankumą pakeitimams, o taip pat moksleivių netikrumą. Vis dėlto pavieniams, ne taip radikaliems pakeitimams, kaip gimtajai kalbai liturgijoj, demokratiškumui, pasauliečių galiai ir ekumeniniam sąjūdžiui, gausiausiai pritarė sendraugiai (ypač vyrai). Studentai, tiesa, nuo jų tik nežymiai teatsiliko, moksleiviai kiek daugiau, vėl tuo parodydami savo netikrumą, ypač ekumeninio sąjūdžio klausimu. Tuo tarpu radikalesnių pakeitimų (kunigų vedimo ir moterų kunigystės) atžvilgiu sendraugiai —vyrai pasirodė konservatyviausi, o moterys palankesnės pakeitimams. Panašus pasidalinimas dėl moterų kunigystės pastebimas ir moksleiviuose: berniukai, kurie abejuose radikaliuose klausimuose konservatyvumu beveik neatsiliko nuo sendraugių — vyrų, labai skyrėsi nuo mergaičių, kurios stipriausiai iš visų grupių pasisakė už moterų kunigystę. Radikaliems pakeitimams didesnio palankumo parodė tiek studentai, tiek studentės.

Svarstant dvasinių pašaukimų stokos priežasties, studentai ir sendraugiai įžvelgė svariausias priežastis visuomenės nuotaikose, laikysenoj ir siekiuose, o moksleiviai (nors įžvelgdami visuomenės įtaką) — pačiame jaunime. Pavienėse pastabose dažniausiai suminėtos kliūtys pašaukimams buvo celibatas, materialistinė dvasia, mažėjanti Bažnyčios įtaka, nesklandumai bažnytinėj institucijoj ir kt.

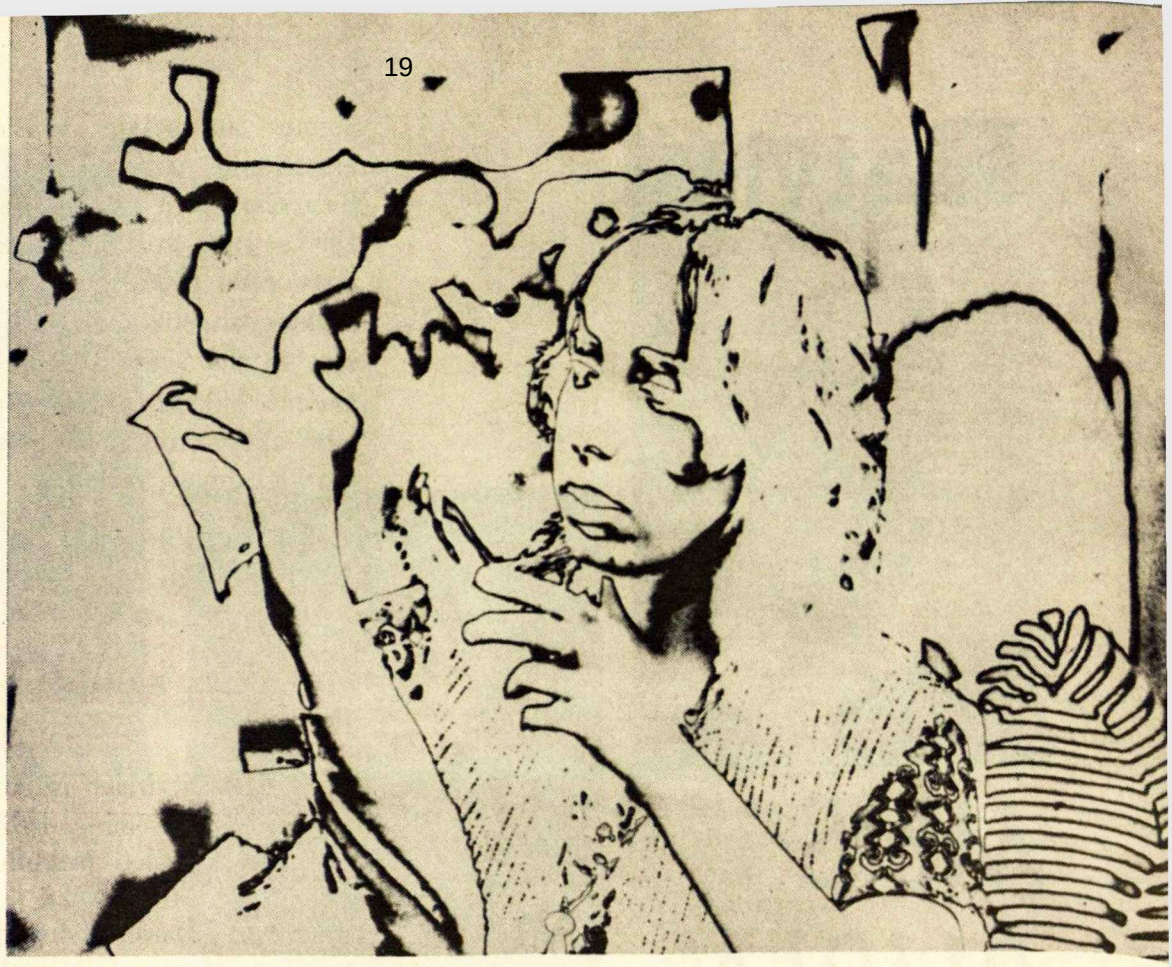

Mirga Girniuvienė

PO ŠOKIŲ

Po šokių, kur dora mergaitė sau kartojo,
— Kad tik jo delnas nejučiom nuslystų dar žemiau.
Pasakiusi labanaktis tėvams, ji sėdi lovoj,
Nes sapnai, išniekinti, jau nebegrįš daugiau.

Kitų sukurtos pasakos skaudžiai juokingos.
— Viskas, kas šlykštu, tai aš. Ir man yra...
Spuoguotą veidą, tartum žaizdą, dengia
Priekaištus, svajones, viską griaunanti tyla.

Ir po šokių tas jos išdidumas tvirtas,
Ta ištikimybė tiesai, neigianti svajas,
Ta atkakli tyla, ilgesiu pavirtus,
Iš gerklės jai veržias į žvaigždes.

PO AUDROS

Pavasario audra šią naktį žemę suviliojo
ir paliko tebevirpančią
Apnuogintame, kaip poeto žodžiai, ilgesy.

Žvitriom akim liepsnelė
Parodijuoja mūsų atsargumą
Gudriame galvutės judesy.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Mirga Pakalniškytė-Girniuvienė yra jaunosios kartos poetė, spausdinusi poeziją "Ateityje", "Drauge" ir "Aiduose", rašanti ir beletristiką; neseniai priimta į Lietuvių Rašytojų Draugiją. Ruošia doktoratą Pittsburgho valstybiniame universitete.

KAS MUS BURIA Į VIENA

Lietuvių ekumeninis ratelis Chicagoje atspindi pasaulinius krikščionių vienybės siekimus

Šiame šimtmetyje prasidėjusios išsiskyrusių krikščionių pastangos, įvertintos ir Katalikų Bažnyčios II Vatikano visuotinio suvažiavimo 1963 - 1965 m., gilesnį atgarsį lietuvių išeivių tarpe rado 1966 m. Chicagoj įsisteigusiam katalikų-evangelikų ekumeniniame ratelyje. Šįmet ratelis švenčia savo dešimties metų gyvavimo sukaktį. Apačioj spausdiname to ratelio aktyvesnių narių pasisakymus ekumenizmo klausimais. — **Red.**

●

KLAUSIMAS: Kodėl esate įsijungęs,-usi į ekumeninį sąjūdį?

KUN. DILYS: Mano įsitikinimu, tik ekumeninis, t. y. visų krikščionių bažnyčių bendradarbiavimas, galėtų padėti pasauliui išeiti iš dabartinės dvasinės krizės ir pasukti jį Dievo link. Be priartėjimo prie Dievo, ateitis yra miglota ir neaiški. Todėl kiekvienam krikščioniui reikia aktyviai prisidėti prie paties Dievo šiame laikotarpyje duotos galimybės — ekumeniniai veikti.

LAISVĖNAITĖ: Man įvairių krikščionių Bažnyčių susikaldymas, tarpusavis lenktynįavimas ir noras būti pranašesniais kažkaip atrodė nesideriną su krikščioniška dvasia. Aš jaučiau, kad krikščionis krikščioniui turi būti artimas. Įstojau į ekumeninį sąjūdį, tikėdama čia susitikti panašiai galvojančių žmonių. Norėjau juos pažinti ir pasidalinti mintimis, liečiančiomis krikščioniškąjį pasaulį.

HOLENDERIENĖ: Tikiu, kad tik per brolišku susitikimus galima suprasti asmenį, kurie turi kitas religines pažiūras, ir kartu atjausti ir gerbti kitų religiją. Turime ir garbiname vieną Dievą, bet žmonių individuali baimė naujoms idėjoms, ypač gilioms religinėms tradicijoms, neleidžia šios pagrindinės minties suprasti. Įsijungimas į ekumeninį sąjūdį yra vienas kelias atmesti tą baimę.

KUN. TRIMAKAS: Mano ryšys su kiek kitaip tikinčiais krikščionimis pradžioj buvo labai atsitiktinis. Artimą bendravimą pirmą kartą pajutau, kai kartą, eidamas katalikų kapeliono pareigas vokiečių keleiviniame laive, susipažinau su protestantų kapelionu —vokiečiu. Susidraugavom ir viens kitam padėjom. Jam taisiau jo pamokslus anglų kalba; jis man padėjo išversti į vokiečių kalbą krikšto žodžius, kai netikėtai katalikų ju-

Irma Laisvėnaitė

Kuratorė Erika Holenderienė

Irena Kairytė

goslavų porai peranksti gimė kūdikis ir turėjau jį pakrikštyti. Jo pamokslai buvo tokie, kokius be jokio pakeitimo būčiau galėjęs pasakyti katalikams, o jis sakė, kad jų krikšto žodžiai irgi buvo tokie patys, kokius katalikai vartoja.

Į ekumeninį sąjūdį įsijungiau todėl, kad jaučiau, jog tie, kurie tiki į vieną ir tą patį Dievą-Tėvą ir į Jėzų Kristų-Išganytoją, turi nesugriaunamą esminį pagrindą bendrauti, draugauti ir burtis, nežiūrint to, kad tarp jų yra kitų skirtumų, kurių išnykimo galima tikėtis bendraujant.

GERULIS: Priežasčių yra daug: Nėra žmogui didesnės laimės, kaip Dievas. Juo džiaugiuosi visur: begalinėse erdvėse, gražiojoje Žemėje, muzikos garsuose, miegančio vaikučio lengvutėje rankutėje ir daug kur kitur. Dievo atspindžiais džiaugiuosi ir ekumenizme.

Mylėti Dievą, o nemylėti kitų žmonių — nesusipratimas. Tą aiškiai pabrėžia Šventraštis. Ekumenizmas žmones suartina, o ne vienus nuo kitų tolina. Kai suartės žmonės, suartės ir institucijos.

Per pažintis, per bendravimą galime save dvasiškai turtinti kitų patirtimi bei kitiems atskleisti savas palaimas.

Yra nuodėminga puikybė manyti, kad tik mes einame tiesos keliu, o kiti slankioja klystkeliais. Mes visi žinome tik dalį tiesos; niekas nėra nenuodėmingas. Dievo palaiminga malonė liesteli tai vienus, tai kitus. Rinkime tas malones, neškime jas visi į vieną krūvą: Lampades multae — Una lux.

Istorijos kelyje būna tam tikro bangavimo. Kelis šimtus metų mes skaičiavome vieni kitų nuodėmes, klystkelius, kol išplaukėm iš negatyvizmo. Ekumenizmas veda į pozityvizmą, kviečia matyti, kas pas kitus yra gero. Lygiai verčia ir save geriau pažinti, kad kitiems galėtum save liudyti.

Ekumenizmą remti verčia ir savisaugos instinktas: žmonijos gyventojų prieauglio statistikos aiškiai rodo, kad krikščoinių skaičiaus proporcija žmonijoje kaskart labiau mažėja. Be to, ateistinės valdžios, valdančios didelę dalį žmonijos, krikščionis persekioja. Krikščionijos padėtis ne gerėja, bet blogėja. Vaizdas darosi dar liūdnesnis, kai mes patys savo tarpe nerandame vienybės.

KUN. GRAUSLYS: Į ekumeninį sąjūdį esu įsijungęs todėl, kad tai, anot šv. Jono, yra priešmirtinis Viešpaties reikalavimas, kad susirūpin-

tume visų krikščionių vienybe. Nesirūpindami šia Viešpaties valia, neturėtume pagrindo vadintis krikščionimis.

KAIRYTĖ: Krikščionių vienybės minties geresnis supratimas ir mano ankstyvesnis įsijungimas į ekumeninį judėjimą buvo palaipsnis reiškinys mano gyvenime. Ta mintis ypač iškilo II Vatikano Suvažiavimo metu. Tuo laiku ne tik man, bet ir kitiems išryškėjo iki to laiko tikėtos ar gal tik nujaustos, bet neišsakytos, sąvokos, liečiančios mūsų tikėjimą. Naujas žvilgsnis į Bažnyčios esmę, jos santykis su kitais krikščionimis ir pasauliu buvo dideli istoriniai įvykiai. Didelį įspūdį paliko popiežiaus Jono XXIII Bažnyčios vardu padarytas pripažinimas, kad dėl krikščionybės suskilimo yra atsakinga ir katalikų Bažnyčia savo istoriniais sprendimais. Tas bendras atsakomybės pajautimas ir pripažinimas palengvino pamatyti, kad pačios krikščionybės esmė —vienybė Kristuje, meilė vieni kitiems — yra pažeista. Taip pat lieka neįtikinantis suskilusios Bažnyčios liudijimas pasauliui.

Aš pati buvau gan atvira krikščionių vienybės minčiai, nes mano artimų draugų tarp nybės minčiai, nes mano artimų draugų tarpe buvo nekatalikų. Psichologiškai toks ryšys palengvino matyti daugelį mus skiriančių dalykų kitoj šviesoj. Taip pat tie ryšiai padarė mane atviresne kitiems, jų skirtingoms nuomonėms ir kėlė pagarbą jų įsitikinimams.

Toks buvo mano nusiteikimas, kai aš susidūriau su lietuvių ekumenine grupe. Buvo visai natūralu prisijungti prie panašiai galvojančių ir mėginančių savo pačių pastangom prisidėti prie vienybės minties įgyvendinimo. Drauge ta grupė buvo liudijimas, kad mes lietuvių tarpe ieškome krikščionių vienybės.

●

KLAUSIMAS: Ką patyrėte dalyvaudamas,-a ekumeninėse pamaldose, susirinkimuose, pasikalbėjimuose su kiek kitaip tikinčiais krikščionimis?

KUN. BAGDANAVIČIUS: Pas lietuvius nekatalikus krikščionis radau nuoširdaus rūpesčio krikščionybės reikalais; taip pat sutikau nemažo išvidinio krikščionybės supratimo. Šalia to pastebėjau, kad lietuviai krikščionys nekatalikai jaučia tam tikro būkštavimo dėl ekumeninės veiklos, gal būt, atsiradusio dėl to, kad lietuvių katalikų daugumą jų nenustelbtų.

LAISVĖNAITĖ: Dalyvaudama ekumeninėse pamaldose, aš pasijutau priklausanti krikščionybei platesnėj plotmėj. Kada įvairių denominacijų krikščionys dalyvauja bendrose pamaldose, man

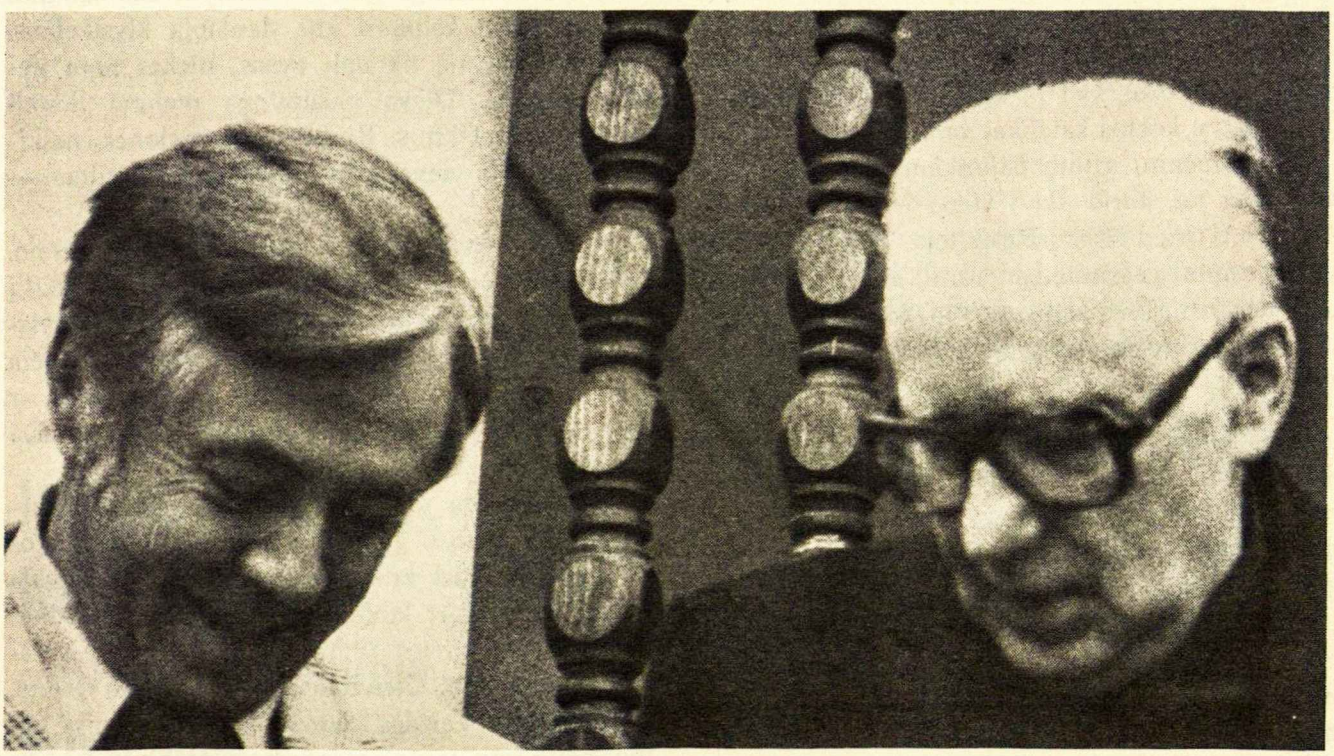

Evangelikų reformatų kuratorius Eugenius Gerulis ir katalikų kunigas Vytautas Bagdanavičius, MIC, jau prieš daugel metų buvo pradėję vesti įdomius pasikalbėjimus Šv. Rašto ir kitomis teologinėmis temomis.

Katalikų kunigas Kęstutis Trimakas (vidury) tada jo redaguojamuose "Laiškuose Lietuviams" (1965, rugsėjo nr., 254 psl.) parodė rūpesčio komunistų persekiojamais evangelikais okupuotoje Lietuvoje. Tai suteikė progą evangelikų reformatų kunigui Povilui Diliui (dešinėj), tuometiniam "Mūsų Sparnų" redaktoriui, parašyti laišką ir pakviesti katalikus pirmajam pokalbiui 1966 m. sausio 23 d., kada ir buvo įsteigtas ekumeninis ratelis. Prie jo vėliau prisijungė ir katalikų kunigas Alfonsas Grauslys (kairėj).

krikščionybė atrodo prasmingesnė. Aš jutau ramybę, taiką ir pasitikėjimą krikščionybės stiprybe ir išsilaikymu. Ekumeniniuose susirinkimuose paskaitos bei diskusijos suteikė mums progą vieniems kitus pažinti. Mes pajutome, kad mus visus iš tikro daug kas jungia (praeityje kažkodėl tik skirtumai būdavo pabrėžiami; tuo tarpu tiesa, kad mes visi priklausome Kristaus Bažnyčiai, kad jis mus visus apjungia ir įpareigoja, kažkodėl, metams slenkant išblėso). Mes stengiamės pozityvią krikščionybę pabrėžti, pasidaliname mintimis, liečiančiomis krikščionių vienybės apraiškas ir laimėjimus ne tk Amerikoj, bet ir visame pasaulyje.

GERULIS: Iš žemiausio ir vidutinio rango (jei taip galima išsireikšti) krikščionių patyriau nuoširdžiausią broliškumą, iš aukščiausio rango institucininkų —abejingumą, neveiklumą, pesimizmą.

KUN. DILYS: Įspūdis gana teigiamas. Pastebėjau, kad dabar lengviau rasti išeitį pokalbiuose tarp katalikų ir protestantų, negu tarp įvairių evangelikų denominacijų arba tik tarp katalikų.

KAIRYTĖ: Dalyvaudama ekumeniniame judėjime, pamačiau, kad tai nėra praradimas savo katalikų tikėjimo, bet drauge buvo gilesnis atradimas, kad Kristus yra centras, kuris jungia visus, ir kad yra visuotinis tikėjimo pagrindas visiems krikščionims. Tas tikėjimas įpareigoja juo gyventi ir savo gyvenimu tai liudyti.

KUN. GRAUSLYS: Ši patirtis nėra šviesi, nes ir po 10 metų mūsų lietuvių katalikų-evangelikų artėjimo būrelis ne daugėja, bet mažėja. Tačiau tie negausingi abiejų konfesijų krikščionys, su kuriais abipusiai bendraujame, yra labai mieli, artimi ir, būreliui pranykus, manau, pasijusime nejaukiai ir vieni kitų pasiilgtume. Kaip bebūtų, bet mūsų susitikimai, suskilusios krikščionybės likimo susirūpinimu pagrįsti priklausė prie tų žavingų bendravimų, kuiems mūsų Viešpats yra pažadėjęs savo dalyvavimą.

HOLENDERIENĖ: Mintis, kuri pirmiausia giliausiai įstrigo, yra ta, kad mes, kaip tikį krikščionys, turime daugiau bendrų mus jungiančių, negu skirtingų, mus skiriančių, idėjų. Kai pradedame suartėti su kitaip tikinčiaisiais krikščionimis, matome, kad meldžiamės į tą patį Dievą —gal išoriniai ir kitaip atrodo, bet mintyse ta pati malda. Turime tokius pat džiaugsmus, rū-

pesčius ir panašius klausimus apie tikėjimą. Pradedame prarasti baimę ir suartėjame asmeniškai. Per asmenišką ryšį suartėjame su grupe, o per grupę — su skirtinga religija.

KUN. TRIMAKAS: Bendrose diskusijose patyrėme atvirą norą suprasti vieni kitus, o bendroj maldoj —broliškumą Dievo akivaizdoje. Kiek kitaip tikinčiuose pastebėjau gyvą krikščionišką tikėjimą ir nuoširdumą kitiems. Tvirtai įsitikinau, kad suartėjimas ir vienybė tarp krikščionių galimi.

●

KLAUSIMAS: Kokia, Jūsų nuomone, bus artima ir tolimesnė ekumeninio sąjūdžio ateitis pasaulyje?

HOLENDERIENĖ: Pasaulyje, manau, kelias suartėti jau yra atidarytas ir jo uždaryti jau nebeįmanoma. Žmonės nori viens kitą suprasti ir tokiu būdu gyventi taikoj. Jie nori atmesti baimę. Vienas kelias yra bendra malda. Matome, kaip skirtingi krikščionys turi vienas kitam įtakos, pvz. katalikų bažnyčiose vietoj altoriaus jau yra stalas ir per tai daugiau bendravimo tarp meldžiančiųjų ir kunigų. Ateityje pramatau daugiau bendravimo tarp krikščionių, gal net vieną visuotinę bažnyčios tarybą ir grįžimą į vieną tikėjimą, žinoma, atsižvelgiant į aplinkybių įtakas.

GERULIS: Pasaulyje ekumenizmo pasisekimas garantuotas — jei ne dabar tarp laisvų krikščionių, tai vėliau bent katakombose.

KUN. BAGDANAVIČIUS: Reikėtų neskubėti su radikaliais vienijimo pasiūlymais, bet skleisti po II Vatikano suvažiavimo pas katalikus pasikeitusią nuotaiką kitų krikščionių atžvilgiu, o laikas padarys savo. Perskubūs vienijimai yra pavojingi — panašiai, kaip ir perskubūs atsiskyrimai ar vieni kitų smerkimai.

KUN. GRAUSLYS: Neabejoju, kad šiandieniniai pavojai, kurie gresia krikščionybei ir kiekvienai religijai — pavojai, už kuriuos didesnių nėra buvę pasaulio istorijoje, labai prisidės ir pagreitins krikščionių vienybę.

LAISVĖNAITĖ: Visuotinis krikščionių Bažnyčių sujungimas į vieną vienetą yra kol kas neįmanomas ir gal nebūtinas. Aš manau, kad įvairių denominacijų Bažnyčios susijungs į krikščioniškų Bažnyčių bendruomenę, kuri darys sprendimus, liečiančius krikščionišką pasaulį. Visos Bažnyčios bus lygiateisės narės, neprarasdamos savo identiteto.

KUN. DILYS: Esu gana radikalus, atsakydamas į tą klausimą. Man aišku, arba bažnyčios ekumeniškai veiks, arba jos beveik išnyks ir jau nieko negalės pasakyti eiliniam žmogui. XXI-jo ir XX-ojo amžiaus žmonės atskiras bažnyčias laikys nereikalingu priedu jų gyvenime. Taigi, jeigu išnyks ekumeninis supratimas, išnyks ir bažnyčios.

KUN. TRIMAKAS: Ledai jau pralaužti. Nuotaikos keičiasi ir toliau keisis į tikslesnį išsiaiškinimą, didesnį suartėjimą ir tampresnį vienijimąsi. Teologijoj vis labiau bus prieita prie svarbių bendrų idėjinių sprendimų, panašiai kaip jau padaryta Komunijos klausimu tarp katalikų ir liuteronų teologų ar kunigystės klausimu tarp anglikonų ir katalikų. Su laiku, bažnytinėms vadovybėms pritariant, bus pereita iš ekumeninių pamaldų į bendrą Komuniją. Organizaciniai niekad nebuvo, nėra ir nebus išvengta ir "politikos" bei su ja susijusių konvulsijų taip, kaip neseniai vyko Pasaulio Bažnyčių Tarybos visuotiniam suvažiavime Nairobi, o daugelio besitikėti idealai pilnai niekad neišsipildys (bet kur jie žmonių tarpe pilnai kada išsipildo?), tačiau bus pažengta į Kristaus norimą jo sekėjų didesnę vienybę. Bažnyčių visiško suvienodėjimo idėjose ir rituale nesitikiu — jos išlaikys kai kurias savitas ypatybes, bet visad jaus stiprią kitų įtaką.

●

KLAUSIMAS: O kaip vystysis ekumeninis sąjūdis lietuvių tarpe?

LAISVĖNAITĖ: Lietuvių tarpe dramatiškų pasikeitimų nepramatau. Tiek protestantų, tiek katalikų parapijų nariams ekumeniniai reikalai nebus aktualūs tol, kol šis klausimas parapijų kunigų nebus pozityviai keliamas.

GERULIS: Mes ėjome ir eisime Mindaugo keliais. Žmonijai nieko neduosime, o žmonijos pažanga naudosimės vis vėluodamiesi. Gal tai yra atsargiausias kelias.

KUN. DILYS: Lietuviai tėvynėje, atrodo greičiau supras ekumeninio sąjūdžio reikalingumą, negu lietuviai laisvajame pasaulyje; ten yra ženklai, kad ekumeninis supratimas plečiasi. Čia dar per daug viešpatauja senoji dvasia. Todėl tėvynėje ekumenizmas turi šviesesnę ateitį negu čia. Bet ir čia, man aišku, be ekumenizmo, lietuviškas bažnytinis gyvenimas neturi ateities. Todėl tikiu, kad Dievas pašauks ateityje darbuotojų, kurie išjudins lietuvišką visuomenę, ir ekumenizmas čia pagyvės.

Ekumeninio ratelio aktyvieji nariai (iš kairės): viršutinėje eilėje — kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC, kun. A. Grauslys, E. Gerulis, kun. P. Dilys, I. Kairytė; apatinėj eilėj — I. Laisvėnaitė, kun. K. Trimakas ir E. Holenderienė.

KAIRYTĖ: Žiūrint tik iš lietuvių taško, vienybės mintis nėra plačiai pasklidusi ir remiama. Sekant plačiau krikščioniškąjį gyvenimą, matyti daug pasikeitimų, kurių taip neseniai negalima buvo tikėtis, o šiandien jau yra įvykę. Tie reiškiniai, drauge mano pačios susidūrimas su ekumeninėm apraiškom už lietuvių aplinkos ribų, duoda vilties ateičiai. Jau pati krikščionybė yra vilties religija. Bet jeigu mums, žmonėms, ir atrodytų neįmanoma, Dievui yra galima. Jis gali ir didžiausius pesimistus nustebinti.

HOLENDERIENĖ: Lietuvių tarpe ekumeninis kelias yra ne toks aiškus ir ne toks aktualus kaip kitur. Yra keli asmenys, kurie nuoširdžiai bendrauja ir dirba, bet daugumas apatiški. Manau, kad suartėjimo kelias lietuvių tarpe ir toliau bus labai lėtas.

KUN. TRIMAKAS: Apie ateitį galime spręsti tik iš dabarties. O dabartis nėra optimistiška. Lietuvių išeivių tarpe dar daug kur ledai turi ištirpti, o kai kur net ir ledai nėra pralaužti. Apsišvietusi visuomenės dalis yra bent paviršutiniškai susipažinusi su savitarpiu teigiamu krikščionių Bažnyčių veiksmu. Tuo pačiu jų galvosena yra palankesnė ekumeniniam sąjūdžiui. Tai matome kad ir 1975 m. "Ateities" anketos daviniuose, kur 86 proc. sendraugių, 87 proc. studentų ir 43 proc. moksleivių pritaria ekumeniniam sąjūdžiui, o nepritariančių beveik nėra (tik 3 proc.). Plačioji masė yra indiferentiška (kaip ji yra paviršutiniška ir pačiai krikščionybei). Mūsų išeivių visuomenei trūksta: 1. visuotinio krikščioniško atsinaujinimo, kuris būtų pagrindu broliškam bendravimui tarp krikščionių (bet to trūksta ir visam krikščioniškam pasauliui), ir 2. aukštųjų bažnytinių vadovų bei institucijų viešo pavyzdžio krikščionių suartėjimo pastangose. Pastarojo galima tikėtis (tam daug jėgų nereikia), bet jis delsiamas; pirmąjį pagrindą daug sunkiau sukurti —jo ir prošvaisčių nedaug kur tematyti.

KUN. GRAUSLYS: Mūsų, lietuvių, mažas krikščionių artėjimo būrelis nieko kito negali nei siekti, nei pasiekti, kaip tik sistemingiau, išsamiau informuoti savus tautiečius, kas daroma pasaulyje ekumeninio sąjūdžio srityje, nes tokios planingos informacijos iki šiol lietuvių tarpe nėra buvę. Gera informacija sudomintų šiuo klausimu platesnius sluoksnius ir ne vieną įvairių krikščionių konfesijų tikintįjį palenktų bent šiuo tuo prisidėti prie ekumeninio sąjūdžio plitimo.

Orvaldo Rossler, argentiniečių vidurinės kartos (gimęs 1927 m.) poetas. Jo poezija savyje susikaupusi ir labiausiai domisi dabartinėm gyvenimo problemom. Jis ieško jaunuolio kovų, jo herojiškumo aukų, tačiau nemėgina atgauti, kas prarasta. Iš naujausių jo eilėraščių ryškėja jo pažiūra į nūdienį pasaulį. Juose atsispindi šio laikotarpio ypatumai. Kartu su tuo juose atsispindi ir jo gilus tikėjimas bei artimo meilė. **P. G.**

Orvaldo Rossler

ELEMENTAI

Yra saulė ir apšviečia
savo karšta skara, savo žvilgsniu,
kuris tegali būti tik Dievo.
Šiom dienom man reikia saulės,
nes aš jaučiuos laimingas, nes joje įžiūriu
galimą amžinybę
mano kūnui ir sielai.

Yra sparnas, yra paukštis,
karšta skrydžio mechanika.
Aš negalėčiau būti padangėje
be šitų mažųjų tarpininkų,
tarp to, kas esu, ir to, ko trokštu.

Yra oras, jūra, kaip paveikslas,
žemė, kaip tikrovė, yra
vabzdys, žvėrys,
žmogaus būklė,
yra vėjas, o jame riksmas
būtybių be gyvybės, gilus balsas
erdvių, šaukiančių kitas erdves.

Yra mineralų po žeme,
sulčių, skysčių. anglių,
išprotinančių žmogų.

Yra debesų tirštas pūtis,
smėlio gili užuomarštis,
polių dviguba naktis,
dykumos troškuliui kęsti,
kalnai baimei didinti.

Mano žodžio negana,
nei kitų žodžių nepakanka
akivaizdoje tos siausties,
mane darančios trapiu.
Visa kūrinija patampa man priešinga.

Yra kūnų, kuriuose liaupsinama
neapykanta.
yra kūnų, besidalinančių šlykštybe,
yra kūnų, tesančių tik formom,
kūnų kaip priedurų, kūnų,
kurie ramdo ar naikina, kūnų,
kur gyvybė kaitaliojasi su mirtim.

Yra naktų viską griaunančių,
yra valandų, sudarančių gyvenimą,
yra laikas, yra dienų, sudurtų
iš visų dienų tuštumos.

Yra šaltis, yra lietus,
sienų drėgmės upės,
yra akmenys, nekalbančios lūpos.

Esu belaisvis prigimtų elementų,
apsprendžiančių mano būtį žemėje,
esu siaučiamas mano sąžinės
savybių, gyvenu nesusivokdamas.

Kūnas gyvena su savais įstatymais,
mano valiai svetimais yra visa, kas yra.
yra tai, ko nėra,
yra visa, kaip kad nėra nieko.

Išvertė P. Gaučys

Yra oras, jūra, kaip paveikslas,
žemė, kaip tikrovė...
Yra debesų tirštas pūtis,
smėlio gili užuomarštis...

Orvaldo Rossler

knygos

Tikrieji vadai. Juos tokius padaro ne smurtas, ne įsipiršimas, bet paskyrimas iš aukšto. Tai yra tikra prasme vadai iš Dievo malonės... Jie jaučia save esą tiktai tos ar kitos idėjos tarnai, ir ne daugiau... Ir iš gyvųjų tarpo išsiskyrę, jie nepaliauja vadovavę savo gyvenimo kilniais pavyzdžiais. ***Pranas Dovydaitis***

APIE VADĄ, VADOVAUJANTĮ IR PO MIRTIES

MONOGRAFIJĄ APIE DOVYDAITĮ PASITINKANT

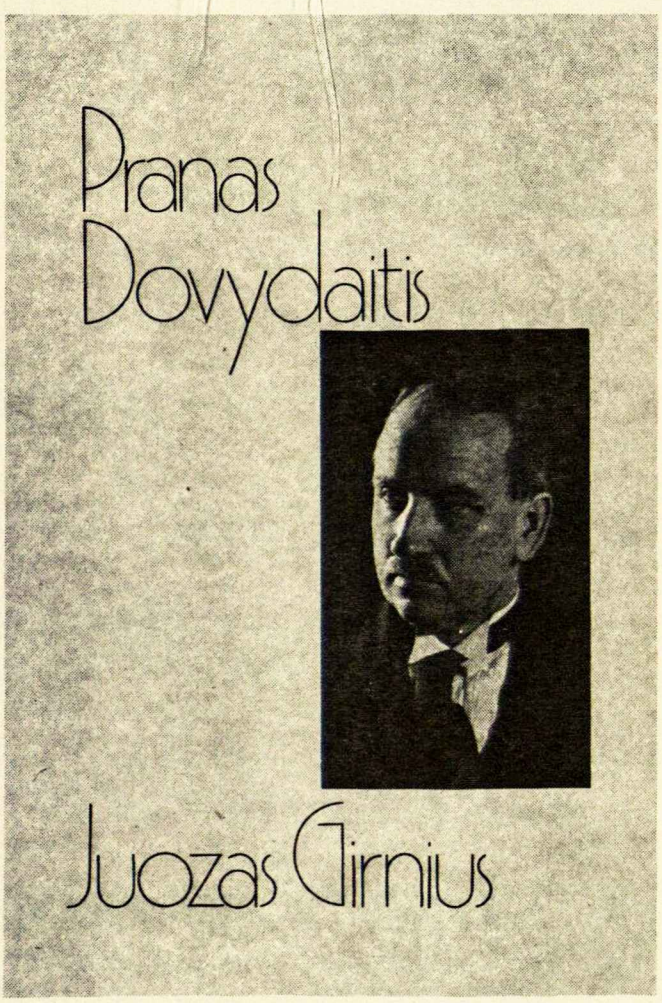

Dr. Juozas Girnius. PRANAS DOVYDAITIS. Išleido Ateitis. Meninė priežiūra Danguolės Stončiūtės. Spaudė M. Morkūno spaustuvė.

Susidomėti galima kiekvienu dalyku, o susidomėjimas traukte traukia nuo vienos žinios prie kitos. Vis dėlto nieku taip nesusidomima, kaip asmeniu — ypač gilius pėdsakus savo gyvenimu palikusiu asmeniu. Vienas tokių asmenų man — tikiu, ir daugeliui kitų — yra Pranas Dovydaitis. Jo niekada nesu matęs. Vis dėlto mano susidomėjimas juo vis didėja.

Apie Dovydaitį buvau girdėjęs anksčiau. Tačiau ateitininkų tarpe — bent mano aplinkoj — pirmenybė buvo duodama Šalkauskiui, ateitininkijos ideologui — tur būt, kaip tik dėl to, kad buvo pabrėžiama ateitininkija kaip ideologija, o ne kaip gyvenimas.

Ėmęs redaguoti "Ateitį", Dovydaitį atradau "Ateities" senų numerių pageltusiuose puslapiuose. Jo pėdsakai ten tokie ryškūs, jo idėjinis - gyvenimiškas vadovavimas toks stiprus, kad supratau, jog jis tuomet sąjūdžiui vadovavo.

Su išskėstom rankom ir nesulaikomu susidomėjimu pasitinku dr. Juozo Girniaus parašytą veikalą apie Praną Dovydaitį. Jau prabėgomis peržvelgus šią knygą, matyti, kokią gausybę šaltinių — paties Dovydaičio laiškų, straipsnių, gyvų asmenų atsiminimų, kitų apie jį jau rašiusiųjų raštų ir kt. — monografijos autorius yra panaudojęs atkurti gyvą Dovydaičio vaizdą.

Nesiimu monografijos recenzijos, bet pateikiu parinktas ištraukas iš veikalo. Tebūna jos pirmos kregždės, kurios sudomintų kitus apie Dovydaičio atkurtą nemirštamą pavasarį.

Parinktos ištraukos gyvai ir vaizdžiai kalba apie Dovydaitį, kaip ateitininkų vadą — tiek sąjūdžio pradžioje, tiek vėliau organizacijos vado pareigose (kur, nebūdamas organizacijos žmogum ir įsivėlęs į kitus darbus, gal mažiau buvo vadu negu kitu laiku), tiek po rinkimų pralaimėjimo

— moksleivių pogrindžio metuose.

Iš tų ištraukų nereikia susidaryti įspūdžio, kad monografija yra tik apie Dovydaičio veiklą ateitininkuose. Veikalas apima visą jo gyvenimą bei plačią veiklą Lietuvoje: Dovydaitis — Vasario 16 akto signataras, trečiojo ministrų kabineto pirmininkas, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius, įvairių katalikiškų organizacijų vadovas, kelių žurnalų steigėjas ir redaktorius, mokslininkas...

Mums, ateitininkams, įdomu pasekti, kaip Dovydaityje įsikūnijo jo paties žodžiai apie tikrąjį vadą...

Kęstutis Trimakas

IŠTRAUKOS IŠ DR. JUOZO GIRNIAUS "PRANAS DOVYDAITIS"

Ateitininkijos ir "Ateities" priešaky

Kokį vaidmenį kuriam iš ateitininkijos kūrėjų buvo lemta atlikti yra ne polemikos, o istorijos dalykas. O ateitininkijos istorija rodo tokią tikrovę: sąjūdžio organizavimas buvo prasidėjęs dar prieš "Ateities" pasirodymą, bet tik Dovydaičio priešakin atsistojimas jį faktiškai suformavo, nutiesė jam idėjinius pagrindus ir sutelkė žmones. Tad neperdedant galima sakyti: Dovydaitis sukūrė ateitininkijos sąjūdį. Tačiau ne jis vienas kūrė šį sąjūdį, bet drauge su kitais (345).

Daugiausia ateitininkų sąjūdį Dovydaitis ugdė raštu — kaip "Ateities" redaktorius. Netrūko žurnalui bendradarbių, iš karto pakankamai jų susitelkė, bet neabejotinai tarp visų iškiliausias buvo pats redaktorius (355).

"Trys pamatiniai klausimai"... Šis 21 puslapio rašinys drauge yra ir turiningas, ir aistringas. Brandus jis savo intelektualine rimtimi, kuria keliamos ir sprendžiamos didžiosios žinojimo ir tikėjimo, mokslo ir religijos, tiesos ir laisvės, žmogaus paskirties ir žmonijos likimo problemos. Drauge šis straipsnis žėri tokia vidine jėga, kuria žodis sužėri tik tada, kai už jo besąlygiškai stovi pats žmogus 353).

Ateitininkų sąjūdžio priešakyje Dovydaitis stovėjo ne tik idėjomis, bet ir formaliai. Lietuvių katalikų studentų sąjuungos valdyba savo pareigas 1911 kovo 12 perleido Maskvos studentams su juo priešakyje. Šios sąjungos susirinkime 1911 liepos 15 valdybos pirmininku buvo išrinktas Pr. Dovydaitis... (359).

... ateitininkų sąjūdžio vadovybę Dovydaitis buvo pasidalinęs su E. Draugeliu (savo "artimiausiu ir mylimiausiu draugu", kaip jį vadino 1911. XI. 23 laiške Amerikon): Dovydaitis telkėsi į "Ateities" redagavimą, o Draugelis suko organizacinį ratą (364).

Ne organizacijos žmogus

Vyriausios ateitininkų tarybos pirmininku ši bendroji moksleivių ir studentų konferencija išrinko Pr. Dovydaitį... Tuo būdu nuo 1921 m. pusės Dovydaitis vėl formaliai atsistojo ateitininkų priešakin ir jame išbuvo šešerius metus, kol Palangos reorganizacinėj konferencijoj 1927 m. jį pakeitė Šalkauskis (370-371).

Stovėdamas besikuriančio ateitininkų sąjūdžio priešakyje, Dovydaitis visų pirma pasireiškė kaip idėjinis vadas, kuris savaisiais "Ateities" straipsniais tiesė sąjūdžiui dvasinius pagrindus. Antrąkart atėjęs ateitininkijos priešakin, Dovydaitis nebepasireiškė tokia idėjine vadovybe... straipsnis, pateikęs ateitininkams naujo dešimtmečio šūkį visiems ateitininkams tapti eucharistininkais, faktiškai liko vienintelis reikšmingesnis Dovydaičio straipsnis ateitininkiškosios ideologijos klausimais per visą dešimtmetį (374).

Kai anksčiau citavome E. Draugelio žodžius, kad organizaciniam darbui Dovydaitis "netiko", galėjo tai nuskambėti kietais žodžiais ateitininkijos kūrėjui. Tačiau, kaip E. Draugelis sprendė apie Dovydaitį iš ateitininkų kūrimosi metų, taip ateitininkų vado pareigose vaizduoja ir vėlyvesnieji betarpiški jo bendradarbiai Vyriausioje ateitininkų valdyboje. Dvejus metus (1923-25) studentų sąjungai pirmininkavęs Jonas Matulionis iš bendro darbo vyriausiame ateitininkų organe liudija: "Dovydaitis buvo ne organizacijos žmogus. Posėdžių jis nemėgo, jų nešaukė ir nutarimų pats nesilaikė. Su savo valdyba nelabai jis skaitėsi, nes laikė, kad valdyba jam nereikalinga ir tik kliudo. Jis susigalvodavo ir pats veikė, kitiems valdybos nariams nieko nesakęs".

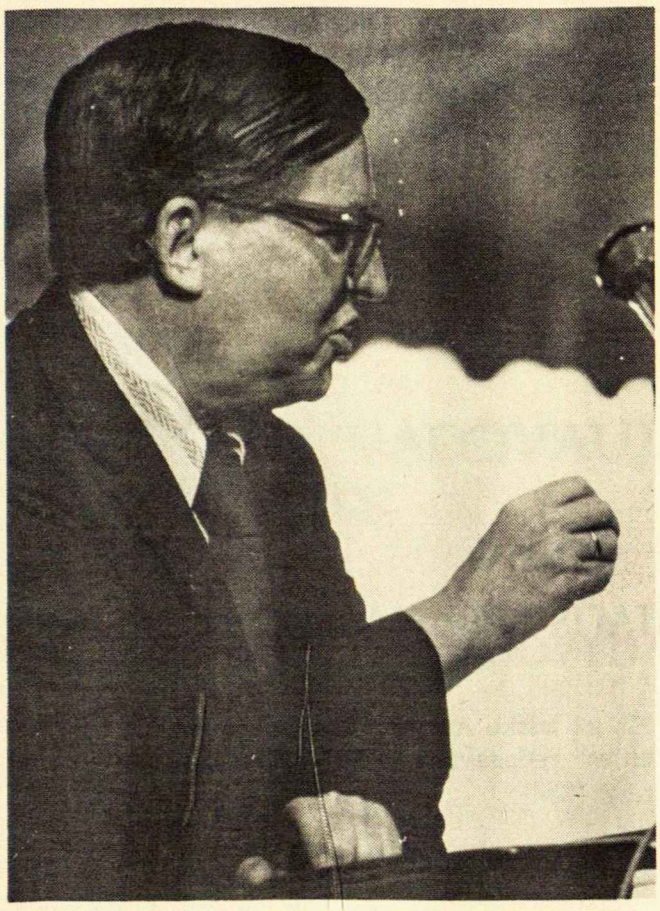

... mirusieji atiduodami į gyvųjų rankas... Ši knyga ir visa joje sutelkta medžiaga visų pirma ir yra skirta, kad būtų atkurtas Dovydaičio asmens kiek galint pilnesnis ir teisingesnis vaizdas. Tai sąlyga Dovydaičiui likti gyvam mūsų tautoje ne tik savo darbais, bet ir pačiu šviesiu savo asmeniu, įkvepiančiu idealistinį ryžtą ir perspėjančiu nuo žmogiškojo savęs suniekinimo. *Dr. Juozas Girnius*

Dr. Juozas Girnius, "Aidų" redaktorius, kuriam už monografiją "Pranas Dovydaitis" buvo paskirta Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 1975 m. mokslinio veikalo premija.

... J. Matulionis iliustruoja tokiu pavyzdžiu: "Telefonų anais laikais Kaune nebuvo, ir teko visus reikalus atlikinėti pasimatymais. Dovydaitis tada gyveno Žaliakalnyje ir statė sau namus. Vieną kartą atklampojome mudu su J. Steponaičiu (moksleivių orgnizacijos pirmininku 1923-24 mokslo metais — —. G.) pas jį posėdžio, o jisai stovi ant kopėčių prie savo namo ir kamšioja samanas tarp sienojų. "Atėjom posėdžio, reikalų yra", "neturiu dabar laiko... Ateisit kitą kartą". Taip ir nenulipo — posėdis neįvyko" (383).

Du svarbūs reikalai buvo iškilę ateitininkijai Dovydaičio vadovavimo metais: konkrečiau išplėtoti savo ideologiją ir organizaciškai apipavidalinti išaugusį sąjūdį. Vyriausiai ateitininkų valdybai jie turėjo didžiai rūpėti. Bet iš tikrųjų šie du rūpesčiai daugiau buvo sprendžiami šalia vyriausios ateitininkų vadovybės (389)

Pralaimėjimai

Kas nulėmė, kad Dovydaitis, turėdamas tokį didelį autoritetą kaip pagrindinis ateitininkijos kūrėjas..., abu kartus vyr vado rinkimus skaudžiai pralaimėjo?... (396)

Prof. Juozas Eretas savo parašytose Šalkauskio ir Pakšto monografijose šį klausimą svarstė ir įžvalgiai nurodė, gal būt, patį pagrindinį veiksnį kuris kūrė tam tikrą atstumą tarp Dovydaičio ir jaunosios ateitininkų kartos. Kaimų Lietuva pamažu drauge virto ir miestų Lietuva. Bet Dovydaitis nesuprato šio proceso ir natūralumo, ir pozityvumo. Priešingai, "jei jis būtų galėjęs, būtų sustabdęs vykstančią urbanizaciją...", kai "Dovydaitis visa savo buitimi liko kaime, jaunoji karta palengvėl įsikūrė mieste. Tokioje padėtyje jo dienos ateitininkijos priešakyje buvo suskaitytos". Todėl, pasak Ereto, Dovydaitis pralaimėjo ir prieš miesto dvasios aristokratą Šalkauskį, ir prieš "urbanistą" Pakštą (397).

Tolimesnis faktinis ateitininkų vadas

Pogrindinės moksleivių ateitininkų veiklos metais Dovydaitis į ją įsijungė tokiu mastu, kad iš tiesų stojo pačian priešakin kovos už ateitininkiškosios moksleivijos egzistenciją... Vadovaudamas ateitininkams moksleiviams, Dovydaitis vadovavo ir visai ateitininkijai jei ne daugiau už oficialųjį vadą, tai bent lygiomis su juo. Tokia išvada gali nustebinti ar pasirodyti kontroversiška. Tačiau ne be pagrindo tokią išvadą daro ir Z. Ivinskis, kad Dovydaitis, "užėjus slapto veikimo metams, pasidarė tikruoju-faktinuoju ateitininkų vadu, be kurio tas slaptas veikimas neįsivaizduojamas ir, gal būt, būtų buvęs neįmanomas". Ta pati išvada slypi ir St. Ylos, antro ateitininkijos istoriko, sprendime: "Pakštui neteko eit į kalėjimą ne dėl didesnio diplomatinio lankstumo, bet dėl to, kad ne jis faktiškai vadovavo ateitininkams, o Dovydaitis su kitais minėtais" (424).

Kokią pagalbą Dovydaitis teikė moksleivių ateitininkų centro valdybai nuo pirmųjų slapto veikimo metų,, Ad. Damušis taip pavaizduoja:

"Mano pirmininkavimo laikais Dovydaitis labai dažnai apsilankydavo centro valdybos kambaryje... Jis mėgdavo dalyvauti posėdžiuose, kai siųsdavome atstovus lankyti kuopų ir- kai vėliau jie darė pranešimus. Dovydaičio dalyvavimas buvo naudingas, nes jis gerai pažinojo atskirų mokyklų nuotaikas, mokytojų palankų ar priešišką nusistatymą, vadovus ir daug moksleivių" (427-428).

Pats Dovydaitis taip pat lankydavosi kuopose, dažniausiai vykdavo į metines jų šventes... (428).

Dar labiau neoficialiai Dovydaitis laikydavosi po oficialiosios programos — pasibaigus susirinkimams, išvykus gamton, ekskursuojant. Noriai jungdavosi į jaunimo žaidimus ir pramogas, kartais ir pats prasimanydamas sporto. Vienuose atsiminimuose, pvz. pasakojama, kad, po vėliavos pašventinimo iškilmių išvykus miške iškylauti, Dovydaitis nusiavė pusbačius, įsibedė pievon lazdutę ir įsibėgėjęs per ją šokinėjo".

Pirmą kartą buvo galima nustebti, kad "profesorius — ir užsiima tokiais nerimtais dalykais". Bet tai ir darė Dovydaitį tokį jaunimui artimą... (430).

"Ateities" vyriausias redaktorius

Iš viso per tuos septynerius metus (1933-1940) Dovydaitis "Ateičiai" parašė 54 straipsnius... Tai reikšmingas įnašas. Nors ir nesikišdamas į faktinį redakcinį darbą, Dovydaitis savo straipsniais vykdė vyriausiojo redaktoriaus pareigas. Faktiniai redaktoriai buvo jauni studentai literatai, dauguma poetai, kurie patys buvo mažai pajėgūs rašyti ateitininkiškojo auklėjimo klausimais. "Ateities" idėjinę linkmę formavo Dovydaitis savo raštais. Tai ir darė jį vyriausiąjį redaktorių, ne tik formaliai, bet ir faktiškai (524).

Tik kūnas toli nuo mylimos tėvynės...

Išvežtas iš Lietuvos 1941 m pavasarį, jis buvo sunaikintas jau kitų metų rudenį — 1942 lapkričio 4 dieną (293).

... Paskutiniais 5 mėnesiais labai su juo buvo susidraugavęs jaunas ukrainietis... Savo laiške jis vadina Dovydaitį "vyriausiuoju draugu ir mokytoju" ir apibūdina kaip "gilų, didžiai ir vispusiškai išlavintą, didelės gyvenimo išminties ir nepaprastai kilnų žmogų" (303).

Laiškas baigiamas aprašymu atsisveikinimo... "O kai aš pakilau išeiti ir atsisveikinti, jis kažkaip ypatingai sulaikė mano ranką savojoj, o kitą uždėjo man ant peties ir pažodžiui tarė štai ką:

"Taip, sūneli, tikiuosi, tu sulauksi geresnių dienų, o mano dienos suskaičiuotos. Jei išeisi į laisvę, o Lietuva bus išlaisvinta — parašyk į ten tiesiai be adreso. Papasakok mano tautiečiams, kad paskutinėmis savo gyvenimo dienomis ištikimo Lietuvos ir savo tautos sūnaus Prano Dovydaičio tik kūnas buvo toli nuo tėvynės, o mintys ir širdis skriejo viršum erdvių, įsisiurbdamos nematomomis akimis į pažįstamus vaizdingus peizažus, miestų siluetus ir nepaprastai man brangius veidus mano žmonos, vaikų, giminių ir man artimų žmonių. Pasakyk jiems, kad čia liko tik mano dulkės, o siela ir širdis ten — Lietuvoje". (305).

Savo žemiškąjį gyvenimą Pranas Dovydaitis ir baigė Sverdlovsko kalėjime, nes ten dingsta jo pėdsakai. Pagal Kauno metrikacijos įstaigą, jis mirė 1942 lapkričio 4 (mirties priežastimi oficialiai įrašytas "širdies veikimo paralyžius") (306-307).

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Juozas Kralikauskas. MARTYNAS MAŽVYDAS VILNIUJE. "Draugo" premijuotas romanas. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Aplankas dail. Telesforo Valiaus. 307 psl.

Pranas Naujokaitis, LIETUVIŲ LITERATŪROS ISTORIJA, III tomas: 1928 - 1944 m. Šis tomas apžvelgia Nepriklausomoj Lietuvoj subrendusią rašytojų kartą. Išleido JAV LB Kultūros Taryba. 542 psl. Kaina 10 dol. Užsisakyti galima adresu: Mr. A. Kareiva, 7030 S. Rockwell Str., Chicago, IL. 60629 USA.

Schondoch. LIETUVOS KARALIAUS KRIKŠTAS. Vizijinė poema iš XIV amž. Vertė A. Tyruolis. Išleido M. Morkūnas. Viršelis D. Stončiūtės. Chicago, 1976. 30 psl.

ŽYDINČIOS DIENOS. Montrealio Prano Dovydaičio moksleivių ateitininkų kuopos laikraštėlis. Redaktorė Vida Morkūnaitė. Jos padėjėjai ir rašinių autoriai: Irena, Joana ir Julija Adamonytės, Danielius, Kristina ir Paulius Mališkai, Linas Staškevičius ir Rima Jurkutė.

AŠTUNTOJI DIENA. 1976 m. pavasaris. 7 nr. Cicero Vysk. M. Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos laikraštėlis. Redakcija: Vida Kuprytė, Jūratė Arštikytė, Sigutė Baltrušaitytė, Viktoras Radvilas, Edvardas Šulaitis ir Vitas Laniauskas.

laiškai

JUBILIEJINIS

Perskaičius "Ateities" 65 m. sukakties jubiliejinį numerį, susidarė man labai gražus įspūdis. "Ateitis", nors turėjo vingiuotą kelią, bet vis tiek gyvuoja.

Tik, kai perskaičiau "Ateities" vyriausiojo redaktoriaus kreipimąsi į suvažiavusius (50 pusl., po nuotrauka) — "'Ateitis' yra jūsų rankose", taip norėjosi pridėti: "Kodėl mes taip pasyvūs, daromės išlepę". Tik žvilgterkime į 1911 m. "Ateities" užsibrėžimą... Visi 1911-1975 žurnalo redakcijų pasisakymai prasmingi. Kalba apie tą patį reikalą vis atitinkamoje aplinkoje. Jei mes susirinkime tuos laikotarpius pažvelgtumėm, tai daug labiau išryškėtų mūsų šūkis "Visa atnaujinti Kristuje" —tada suprastume, kodėl mes ateitininkai.

Aktualijų "Antai" skyrių labai atidžiai skaičiau. Šiuo metu iškeliami populiarūs klausimai, pasiūlymai, paaiškinimai. Mes nesame ideologiniai gerai paruošti, todėl ir nejaučiame pareigos palaikyti tamprų ryšį tarp studentų ir vyresnių sendraugių.

Studentų susirinkimuose turėtų būti atkreiptas dėmesys į "Ateitį". Vertėtų ją dažnai panagrinėti. Kiekvienas "Ateities" numeris būtų laukiamas, kaip mylimojo laiškas.

Ugnelė Stasaitė

Man "Antai" patinka. Labai gerai sutrauktos žinios. Primena, kad ateitininko rūpesčių plotmė turi apimti daug daugiau negu vakarų ir susirinkimų suruošimą. Juk mes turime dvi svarbias pagrindines idėjas, uždavinius: visa atnaujinti Kristuje ir parodyti pasauliui mūsų kenčiančių brolių padėtį.

Yra daug naujų idėjų šiame dideliame pasaulyje ir mes turime su jomis susidurti. Turim perkošti mintis ir atskirt netiesą ir prisiimti tiesą. "Antai' nors dalį tų naujų idėjų iš plataus pasaulio mums pateikia.

"Ateities" anketa, nors įdomi, mano nuomone, buvo perdaug išplėsta. Gal būtų verčiau daugiau dėmesio kreipti į išvadas.

Saulius Jankauskas

VISA LIEKA

Perskaitau visą "Ateitį". Ypač manį patinka "Antai...". Ten randu gražių minčių ir susimąstymo — pvz. "Visa lieka" ir kt. Mat, gyvenime pasigendu dvasinių pasidalinimų, pokalbių... Neturiu su kuo, o jei ir atsirastų su kuo, dažniausiai nepasiekia dvasios sielos gelmių. Mat, mes, žmonės, nesame vienodi, ir Dievas su mumis kalba įvairiai... **A. T.**

AUSTRALIJOJ

Loretai Rupinskaitei paprašius talkos (žr. "Ateity", 1975, 9 nr., 286 psl.; ir 1976, 2 nr., 57 psl.), "Ateities" redakcija pasiuntė spausdintos medžiagos ir įkalbėtų magnetofoninių juostelių iš moksleivių kursų Putname. Loreta mums atrašė:

Dėkoju jums labai, labai... Man tai ypač patinka Almio Kuolo paskaita apie laiką...

Pradėjau dabar užsiimti su moksleivių kuopa. Nutarėme dabar reguliariai susirinkti — mėnesio pirmąjį šeštadienį... Kas man smagu, tai kad kas kartą ateina keli nauji jaunuoliai. Kelios mergaitės labai užsidegusiai dirba, susirinkimams temas ruošia, diskusijoms klausimus, temas spausdina. Labai smagu tai matyti ir kartu dirbti. Kuopos pirmininkas šiuo metu yra Saulius Kubilius, kuris tikrai nuoširdžiai užsidegęs dirba. Vėliau žadame savo susirinkimų diskusijų temas bei eigą pasiųsti "Ateities" žurnalui. O dabar bandysime ko glaudžiau susigyventi.

Loreta Rupinskaitė
Edwardstown, Australija

ATSIŲSTA PAMINĖTI

TĖVYNĖS SARGAS. Politikos ir socialinių mokslų žurnalas. 1975 m. Nr. 1. Leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga. Red. Domas Jasaitis (šis yra jo paskutinis numeris, naujas red. yra Petras Maldeikis, 215 North 39th St., Phoenix, Arizona 85008). Adm. A. Balčytis, 6819 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL. 60629. Šiame numeryje rašo A. J. Kasulaitis, Alf. Šešplaukis, Vl. Juodeika, Gr. Valančius, J. Jakštas, prel. J. Balkūnas, A. Vaičiulaitis ir kt.

ABSCHIED VON ALDONA. Atsisveikinimas su Aldona. Neseniai su šiuo gyvenimu atsiskyrusios Aldonos Eretaitės - Lange, Lietuvą pamilusio šveicaro prof. Juozo Ereto ir lietuvaitės Onos Jakaitytės-Eretienės dukters, gyvenimo ir talentingos vaidybos kelias: Lietuva, Basel, Zuerich, Mannheim, Goettingen, Kiel, Bielefeld. Basel, 1976.

atžalos

Šio mėnesio "Atžalų" skyriuje spausdiname rašinius, paimtus iš Cicero Vysk. M. Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos laikraštėlio "Aštuntoji Diena" (1976 m. pavasaris, 7 nr.). Redakcija vedamajame rašo: "Šio laikraštėlio išleidimas turi nemažai reikšmės mums, jaunimui. Visi, kurie prie jo išleidimo prisidėjo, turėjo progos rašyti lietuviškai ir taip patobulinti savo tėvų kalbos mokėjimą. Nėra abejonės, kad kasmet jaunimui darosi sunkiau skaityti ir rašyti lietuviškai. Nežiūrint to, jau septinti metai, kaip šis mūsų spausdinys išvysta dienos šviesą. Daugel iš mūsų laikraštėlio bendradarbių vėliau perėjo į "Ateities" redagavimą ir reiškiasi kitoje lietuviškoje spaudoje. Mes tikimės, kad ir ateityje mūsų laikraštėlis duos lietuuviškai-katalikiškai spaudai naujų bendradarbių.

KNYGA ESAMIEMS IR BŪSIMIEMS ŠEŠIOLIKMEČIAMS

Aloyzo Barono "Vėjas lekia lyguma"

A. Barono parašyta knyga "Vėjas lekia lyguma" man labai patiko, nes joje aprašoma lietuvių tautos kovos už laisvę. Šioje knygoje aprašomos partizanų kovos su komunistais rusais, Lietuvos pavergėjais. Visi kovotojai drąsūs ir narsūs. Niekur knygoje neužtikau, kad jie būtų verkę savo prarastų draugų, niekur neradau, kad jie būtų bijoję eiti į kautynes, kad ir prieš daug gausingesnį priešą.

Labiausiai man patiko "Molinės pilies" kautynės. Keli kovotojai buvo apsupti moliniame tvarte. Jie kovėsi iki tol, kol paskutinis partizanas buvo nušautas. Rusų žuvo keliasdešimt. Kitoje vietoje autorius aprašo kautynes sunkiai prieinamoj vietoje — pelkėse. Partizanai prisileido rusus visai arti, girdėjo jų kalbas ir karininkų įsakymus. Ir tada iš visų pusių atidaro ugnį į priešą. Kulkosvaidžiais sušaudyti jų laiveliai paskęsta kartu su ten esančiais rusais.

Naktį pasitraukdami, nušautiems rusams už diržų užkišo raštelius su užrašu: "Jus visus ištiks toks likimas, nes čia mūsų žemė!" Prie to dar nupiešė Gedimino stulpus.

Rytą rusų pulkininkas Burlickis atvažiavo surinkti savo žuvusių karių. Skaitydamas paliktus raštelius, drebėjo iš pykčio, o išpaišyti Gedimino stulpai jam kėlė išgąstį ir priminė kartuves.

Kitoje vietoje Burlickis važiavo apžiūrėti vietos, kur buvo sunakinti trys rusų sunkvežimiai. Pakelėje sustojo pas vieną ūkininką atsigerti vandens. Ten buvo maža koplytėlė, o šalia stovėjo devynių metų berniukas. Rusai pradėjo į koplytėlę šaudyti. Berniukas juos sudraudė:

— Nešaudykit, koplytėlė saugo mus nuo blogų žmonių. Rusų pulkininkas Burlickis paklausė, kas yra blogi žmonės... Berniukas atsakė, kad okupantas. Burlickis tada suprato, kodėl tie žmonės tokie drąsūs ir gina savo žemę.

Jis galvojo, kad tie žmonės nėra tokie blogi, tik jie, rusai, čia atėję, juos pavergė, tai kaip jie gali priešus mylėti. Vėliau Burlickis tikrai įsitikino, kad jie žudo nekaltus žmones. Progai pasitaikius, jis pabėgo į vakarus. Tada papasakojo ir kitiems, kaip lietuviai didvyriškai gynė savo tėvų žemę nuo pavergėjų.

Aloyzas Baronas pačioje pradžioje priminė, kad knygą parašė esamiems ir būsimiems šešiolikmečiams, o aš, būdamas keturiolikos metų, ją skaičiau net du kartus.

Ačiū autoriui už tokią gražią knygą.

Vitas Laniauskas

NEŠVARŪS KATILAI

— Vida, kaip čia yra? Jau seniai pavalgėm, o indai dar nesuplauti, — vyresnis brolis vėl man priekaištavo. Kas supras, koks vargas plauti ne savo indus. Nutariau, kad nėra teisybės pasaulyje.

Išplovus indus, bet tebeniurnėdama išėjau į knygyną. Priėjau seną anglių pardavimo kiemą. Prieš mane ėjo tamsiai apsirengęs, su juodais ūsais ir barzda žmogus. Jis nešė sunkų maišą ir

vos paėjo. Jo akys sužibo, ir į mane kreivai nusišypsojo. Aš bandžiau jį aplenkti, bet jis man pastojo kelią.

— Mergužėle, būk angeliukas, panešk man maišą.

— A-a-a, negaliu, skubu.

— Ot, kaip tingi! Nei maišo vyresniam negali panešti.

Jis vis tiek man maišą įdavė. Paėmiau sunkų maišą ir ėjau paskui žmogų. Jis mane nuvedė į anglių kiemą.

Už vienos anglių krūvos duobė, gili ir juoda.

—Lįsk, angeliuk, tarė nepažįstamas žmogus ir keistai dantimis suklepsėjo.

— Bet ten tamsu ir, tur būt, nešvaru.

— Che, che, che, lįsk ir neatsikalbinėk.

Truputį išsigandusi, leidausi žemyn. Ilgai leidomės, kol priėjom laiptų galą.

— Čia mano namai. O, mano vardas ponas Kipšiukas. Prisėsk, tur būt, pavargus, užkaisiu katilą.

Atsisėsdama gerai apžiūrėjau kambarį. Buvo tamsus, voratinkliai kabėjo visuose kampuose, ir buvo neapsakomai karšta ir drėgna.

Ponas Kipšiukas atnešė man puoduką indiškos kavos, kuri buvo tiršta, kaip smala.

Po valandėlės jis man tarė.

— Gal manį padėsi?

— Ką turėčiau daryti?

— Padėsi man smalą virti ir katilus plauti.

— Nenoriu, —atsakiau.

Bet jis paėmė mane už rankos ir, stipriai truktelėjęs, nuvedė į kitą kambarį.

Ten buvo daugiau katilų, iki pat lubų!

Jis griežtai įsakė visus išplauti.

— Čia ne viskas, yra dar kitas toks kambarys. Jie turi visi žibėti, kaip sidabriniai, tik tada galėsi pareiti namo.

Aš apsidairiau bet niekur nemačiau durų. Man nieko kito neliko, kaip tik pradėti plauti. Katilai buvo juodi, smaluoti ir sunkūs. Aš labai sunkiai dirbau ir galo nesimatė. Tik staiga vieno katilo ąsa nutrūko ir, įkritus į katilą, garsiai suskambėjo.

Aš labai išsigandau. Ką pasakys ponas Kipšiukas. Aš norėjau tą ąsą greit pagauti, bet ji vis sukosi ir vis garsiau katilas skambėjo.

Tas skambesys pasidarė toks garsus, kad su rankomis užsidengiau ausis ir užsimerkiau.

O kaip gerai buvo, kai atsimerkiau ir supratau, kad tai buvo tik sapnas — mano žadintuvas burzgėjo.

Po šio sapno aš daugiau nebetingėjau.

Vida Kuprytė

APIE LIETUVĄ

Aš mokausi St. Joseph aukštesniojoj mokykloj, Westchester, Ill. Mano mokytojas, ukrainiečių kilmės, p. Loboyko, davė parašyti rašinį apie kokią nors valstybę. Aš pasirinkau Lietuvą ir apie ją per porą pamokų parašiau devynis puslapius. Aš apie Lietuvą daug žinojau, bet dar daugiau sužinojau paskaitęs "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania". Parašiau, kad per okupacijos 20 metų Lietuva prarado 1,039,000 žmonių.

Karo metu lietuviai bėgo į Vokietiją. Iš Vokietijos sklaidėsi į Ameriką, Kanadą, Australiją ir kitus kraštus. Čia lietuviai sukūrė lietuviškus rajonus, įsteigė krautuves, statė bažnyčias, steigė laikraščius ir t. t. Taip pat atidarė lietuviškas šeštadienines mokyklas, kuriose moko lietuvių kalbą. Lietuviai ruošia šokių šventės, koncertus, paskaitas, minėjimus ir turi operą. Chicagoje lietuvių yra apie 50,000.

Okupuotoje Lietuvoje lietuviai slaptai leidžia "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką". Joje rašoma, kaip rusai draudžia eiti į bažnyčias ir bando žmones sulaikyti. Kunigai kaltinami nusikaltimais, kurių jie nepadarė. Mokytojai, kurie eina į bažnyčią, yra atleidžiami iš darbo. Vaikai verčiami stoti į komunistų organizaciją, taip pat verčiami kalbėti prieš Bažnyčią.

Mokytojas mano rašiniu buvo patenkintas.

Gintaras Baronas

KODĖL MAŽA PAŠAUKIMŲ Į KUNIGUS IR VIENUOLES

(Iš jubiliejinių metų "Ateities" anketos. Plačiau žr. šio "Ateities" numerio 197 psl.).

Jaunimui nesvarbu. **A. Kazlauskas**

Jaunimas nesidomi religija, nes jiems neįdomu. Tėvams nesvarbu, tai vaikams irgi nesvarbu.
V. Majorovas

Visuomenė – nes yra daug smagiau gyventi nebūnant kunigu. **A. Kižytė**

Nėra garbė būt kunigu ar vienuoliu daugiau.
M. Šaulys

Nes žmonės nenori eiti į tokį griežtą gyvenimą. Turi būti labai stiprūs. **D. Balčiūnaitė**

Sunku gauti pasitenkinimo iš senų Bažnyčios papročių. **D. Norvilaitė**

Dabartiniam jaunimui daugiau rūpi materializmas, liuksusas ir šeimos. Bažnyčia jiem yra per ideali. **R. Neverauskaitė**

Šių laikų jaunimas tikrai nežino, ko jie dabar nori. **S. Stirbytė**

Visą savo energiją išeikvojame, rūpindamiesi daugiau uždirbti pinigų.

Negalima būt laisvam,-ai, kai esi kunigas, vienuolė. **A. Gečytė**

Daug mano amerikiečių draugų nesidomi Bažnyčia, nežinau kodėl, bet labai liūdna. **Gintarė**

Atrodo prastas gyvenimas. **J. Aleksonis**

Nori kitokio darbo. Visuomenei nelabai patinka kunigai. **A. Pemkus**

Visuomenė padaro, kad atrodytų, jog kunigystė ir vienuolystė yra nuobodžios, be smagumų.
V. Dėdinaitė

Šių laikų jaunimas eksperimentuoja su daug dalykų, o Bažnyčią užmiršta. **R. Gustainytė**

Daug jaunuolių netiki į Dievą ir net nenori žinoti apie tai. **R. Ivaškaitė**

Kunigai yra senoviški. **D. Garūnaitė**

Daugumas kunigų yra neįdomūs. Jie dažniausiai yra neturtingi. **V. Kazlauskaitė**

Žmonės nusigręžia nuo to, ką jie mato.
T. Vainius

Jaunimas daug kuo domisi, bet ne katalikybe.
R. Pikūnaitė

Jaunuolis nenori savo elgesiu išsiskirti iš kitų savo draugų. **A. Sodonis**

Veiklioji Chicagos kun. A. Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopa "Ateities" žurnalui paaukojo 1000 dolerių iš savo šįmet surengto vakaro "Tylūs armonikos tonai" pelno. Tokiu būdu ši kuopa tapo "Ateities" gegužės ir birželio numerių mecenatė.

Prieš vienerius metus "Ateitis" skendėjo skolose. Dabar iš tų skolų išbrendame ir galime leisti padidintą žurnalą tik tokių didesnių aukų dėka. Esame dėkingi visiems paremiantiems "Ateitį", ypač mūsų jauniesiems mecenatams, Lipniūno kuopos moksleiviams.

"Ateities" redakcija, administracija ir leidėjai

veikla

PRIEŠKONGRESINĖ VEIKLA IR KONGRESAS

Ateitininkų Federacijos valdybos nutarimai

Ateitininkų Federacijos valdybos posėdis, kuriame dalyvavo ir AF dvasios vadas kun. St. Yla, "Ateities" vyr. red. kun. K. Trimakas ir Studentų Ateitininkų Sąjungos naujas pirm. Br. Petrauskas bei SAS valdybos narys J. Laukaitis, aptarė pagrindinius reikalus, liečiančius Federaciją.

Buvo nutarta visos Federacijos veikloj siekti tęstinumo (žr. šio "Ateities" nr. 190 psl.), t.y. jubiliejinėj stovykloj iškeltas mintis siekti įgyvendinti prieškongresinėj veikloj, o pačiame kongrese nuveiktus darbus aptarti ir apsispręsti naujiems darbams. Buvo parinktos trys sritys, kurių kiekvienai parinktas veiklos judintojas, galįs tam tikslui susidaryti komitetą: dvasiniam atsinaujinimui — kun. K. Trimakas; ryšiui su tėvyne ir pagalbai jai — dr. Alg. Norvilas; ir kultūros kūrybai bei jos naudojimui — K. Girnius. Bus siekiama išvystyti toms trims sritims atitinkamą veiklą kiekvienoj Sąjungoj, o kongreso programa lies tas tris sritis: "Gyvoji dvasia: dvasinio atsinaujinimo pagrindas", "Veidu į kovojančią krikščioniškąją Lietuvą" ir "Lietuvių kultūros - kūrybos puoselėjimas".

Einamuose reikaluose buvo svarstoma pagalba Pietų Amerikos jaunimui: jau birželio mėnesio gale į Kolumbiją vyks Linas Kojelis. Paliesta ir atskirų sąjungų padėtis, valdybų rinkimai bei galimi Federacijos struktūriniai pakeitimai, liečią jaunų akademikų vietą Federacijoj. Naujoji Studentų Sąjungos valdyba apibūdino savo rūpesčius, veiklą ir planus. **K. T.**

ŠEIMOS ŠVENTĖ

Los Angeles

Los Angeles ateitininkų šeimos šventė įvyko gegužės 23 d. Visi ateitininkai ir svečiai susirinko Šv. Kazimiero bažnyčioje mišiom. Po gegužinių pamaldų kandidatai į jaunučius, moksleivius ir studentus davė pasižadėjimą. Pirmą kartą ceremonijos įvyko bažnyčioje. Buvo labai įspūdinga.

Toliau šeimos šventė buvo tęsiama dr. Zigmo Brinkio rezidencijoje. Programą pravedė Antanas Polikaitis. Jis pasveikino visus ateitininkus, davusius pasižadėjimą, ir pakvietė p. Raulinaitienę, kuri pranešė apie vasaros stovyklą. Dr. Feliksas Palubinskas pakalbėjo sendraugių vardu. Turėjome atsisveikinti su mielu moksleivių globėju Linu Kojeliu. Linas išvažiuoja studijuoti į Rytus. Taip pat pasveikinome Ramoną Alseikaitę ir Rimą Polikaitį, kurie šiais metais baigė aukštąsias mokyklas.

Programai pasibaigus, pasivaišinome. Už smagią popietę visi dėkingi dr. Brinkiui. Pavalgę visi išėjome į parką pažaisti, išdykauti ar tik gamtoj pailsėti.

Audrė Nelsaitė

PAS SENDRAUGIUS

Los Angeles

Š. m. gegužės mėn. 2 d. Dalilės ir Antano Polikaičių namuose įvyko ateitininkų sendraugių susirinkimas. Svečias iš Chicagos tėv. Bruno Markaitis, SJ, kalbėjo tema "Bedugnė tarp tikėjimo ir gyvenimo". Jo kalba iššaukė eilę klausimų bei gyvas diskusijas, kuriose pasireiškė dr. Zigmas Brinkis, Pranas Grušas, Julius Jodelė, Ona Motiejūnienė ir kiti. Jas viltingomis išvadomis užbaigė rašytojas Jurgis Gliauda.

Dar buvo tartasi dėl Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos geresnio panaudojimo, Brazilijos lietuvių studentų stipendijos, moksleivių vasaros stovyklos bei ateinančios šeimos šventės reikalais.

Susirinkimą labai sklandžiai pravedė skyriaus valdybos pirmininkas Antanas Polikaitis. Pirmą kartą mūsų tarpe dalyvavo neseniai iš Detroito atsikėlę gyventi Marija ir Jonas Valukoniai.

Po susirinkimo visi dalyviai buvo šeimininkų skaniai pavaišinti.

Jonas Motiejūnas

KURSAI VIRŠ DEBESŲ

San Bernardino kalnuose

Jau praėjo daugiau, negu du dešimtmečiai, nuo to laiko, kai įsisteigė Los Angeles studentų

Spalio 16 rengiamame "Ateities" vakare Chicagoje dainuos Clevelando studenčių ateitininkių choras "Nerija". Vaizde šis choras išpildo meninę programą Cicero pavasario šventėje balandžio 24 d.: pačioj dešinėj — chorvedė Rita Čyvaitė; pirmoj eilėj iš kairės — Roma Balytė, Rita Balytė, Onytė Kliorytė, Elenutė Razgaitytė; antroj eilėj — Zita Kripavičiūtė, Daiva Bielinytė, Nijolė Lenkauskaitė, Ugnelė Stasaitė, Živilė Kliorytė, Ligija Rociūnaitė ir Danutė Sušinskaitė (vaizde nesimato akompaniatorės Dalios Sakaitės).

---

ateitininkų draugovė. Didžioji dalis ano meto studentų jau vedę, turi savo šeimas ir savo vaikus atveda į jaunučių ar net moksleivių susirinkimus. Tačiau pati draugovė buvo įmigusi ilgų metų miegu. Atsibudo praėjusiais metais, o šiemet jau suorganizavo pirmus pilnus studentų ateitininkų kandidatų kursus.

Kursai įvyko gegužės 1-2 d. prie Big Bear ežero, aukštai San Bernardino kalnuose, kur ir gegužės mėnesį tebebaltuoja sniego viršūnės. Tyliame miško kampelyje ponai Nefai užleido mums jaukią kabiną. Dalyvavo visa studentų draugovė: Elytė Bandžiulytė (USC), pirm., Vytas Bandžiulis (UCLA), Asta Grakauskaitė (UCLA), Audrė Kazakevičiūtė (UCLA), Aida Kliorytė (UC Fullerton), Linas Kojelis (UCLA), Petras Narkevičius (UC Irvine), Vincas Skirius (Valley College) ir draugovės globėjas dr. Feliksas Palubinskas (UCLB), ekonomijos profesorius.

Kursų išvakarėse Vincas su Linu iškeliavo į kalnus paruošti vasarvietę kursams. Kalnus pasiekė naktį, o kalnuose klaidžioti naktį nėra smagu. Tačiau kursavietę rasti pavyko be didesnių nuotykių.

Apsitvarkę sekantį rytą laukėme kursantų. Vincas paruošė atvykstantiems kursantams pusryčius: šiltų, saldžių bandelių ir kavos. Bet kursantams vėlinantis, patiems teko visus pusryčius suvalgyti. Tiesa, Vincui su Linu anksti rytą pasisekė surasti kalnuose beslampinėjantį asiliuką, kurį pavadino Auksiuku. Auksiukas mielai prisidėjo prie pusryčių ir visų kursų metu prisilaikė kursavietės.

Oficialiai kursus pradėjo kursų vadovas Linas, pasveikinęs kursantus ir supažindinęs su programa.

Pirmą pasikalbėjimą atliko prof. F. Palubinskas tema "Lietuviai studentai išeivijoje 1910 ir 1976". Jis išryškino ano meto sąlygas, kuriose prasidėjo ateitininkų sąjūdis, lygindamas su dabartinėmis, kuriose ateitininkams tenka veikti. Reikia čia paminėti, kad šiuose kursuose buvo panaudotas kiek skirtingas temų nagrinėjimo metodas. Dr. Palubinskas supažindino su pa-

grindinėmis mintimis, o atskirus — specifinius klausimus trumpais referatais praplėtė patys kursantai. Asta referate "Kas yra ideologija?" aptarė nihilizmą, marksizmą ir kitas pasaulėžiūras, kurios buvo populiarios prieš I pasaulinį karą Europoje, Elytė supažindino su Dovy daičio "trimis pamatiniais klausimais", pakritikuodama Dovydaičio mintis apie darvinizmą ir evoliuciją.

Diskusijose Audrė kėlė mintį, kad ateitininkai ir kiti katalikai inteligentai dažnai yra silpnai susipažinę su Šventuoju Raštu.

Įdomus pasikalbėjimas tęsėsi pusantros valandos.

Pietums Astos mama p. Grakauskienė paruošė lietuviškų balandėlių, o Asta su kursų ekonomu Vincu kitus valgius. Ruošiant pietus, kiti kursantai vaikštinėjo kalnuose. Audrė, prisižiūrėjusi daugel John Wayne filmų, panorėjo pajodinėti. Užšoko ant Auksiuko, bet šis nesidavė valdomas. Visi kvatojosi, kai Audrė papuolė į bėdą. Tik heroišku žygiu Vytas išgelbėjo Audrę iš mirtino pavojaus.

Geroje nuotaikoje kursantai grįžo stovyklavietėn ir pasimeldę kirto gardžius balandėlius.

Antrą temą nagrinėjo Vytas, inžinerijos studentas. Tema: "Ką mes aplink save matome? "Pasaulėžiūra" — jis gvildeno šiuo metu populiarias jaunimo ir aplamai Amerikos visuomenės pasaulėžiūras ir lygino jas su ateitininkų. Plėsdamas ir gilindamas pagrindinės temos mintis, Petras kalbėjo apie dabartines pasaulėžiūras, Linas —apie jaunuosius radikalus Amerikos universitetuose, Audrė — apie šiandieninį moterų išsilaisvinimą ir Vincas palietė ekologiją ir jaunimo grįžimą į gamtą.

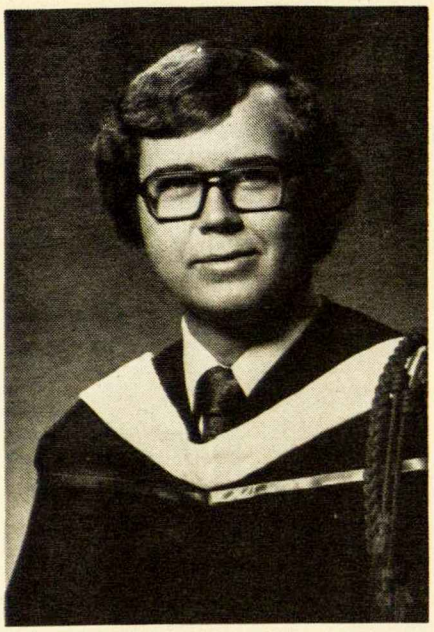

Linas Kojelis birželio mėn. sėkmingai baigė studijas Californijos universitete, Los Angeles. Jam buvo įteiktas iškilaus abituriento atžymėjimas.

Vytas pokalbio pabaigoje reziumavo visų mintis pasaulėžiūrų klausimu ir, cituodamas dr. J. Girnių ir kun. St. Ylą, tikino, kad ateitininkų organizacija yra pagrįsta pilnutine pasaulėžiūra, o ne daline.

Pokalbis visus suintrigavo it tęsėsi ilgiau kaip valandą.

Pasibaigus diskusijom, Linas kiekvienam kandidatui į studentus ateitininkus paskyrė individualias temas, kurias jiems reikės paruošti iki ateitininkų Šeimos šventės, kada jie bus pakelti į studentus ateitininkus. Kiekvienas individualiai turės išdėstyti, kaip ateitininkų ideologija derinasi su jo paties pažiūromis įvairiais svarbiausiais gyvenimo klausimais.

Astos ir Vinco paruošta vakariene — "viščiukas a la Vince" — baigta pirmosios dienos oficialioji programa. Tačiau pasikalbėjimai gvildentomis temomis tęsėsi neoficialiai dar ilgai po vakarienės. Visi paliestomis temomis buvo tikrai susidomėję.

Vakare Big Bear katalikų bažnyčioje išklausėme šv. Mišias, o tada patraukėme į čiuožyklą. Užsidėję pačiūžas, drąsiai šokome ant ledo. Bet ant ledo daugeliui drąsa pradingo. Tik prof. Palubinskas lyg vėjas nardė čiuožykloje. Tikras čiuožimo meistras.

Vėlai vakare, grįždami kursavietėn, vienoje užkandinėje sunaikinome porą pizzų, o paskui vėjo ūžimas kalnų pušyne nunešė visus į sapnų karalystę.

Kitą rytą, trečiame kursų pokalbyje, Linas nagrinėjo temą "Ateitininkai — tauta ir tautiškumas". Jis palietė tarp I ir II pasaulinių karų buvusius tauti-

Vaizdai iš Los Angeles studentų ateitininkų kursų San Bernardino kalnuose (225 psl. — nuo pat viršaus laikrodžio rodyklės kryptin): 1. Kursantai prie p. L. Nefų namelio kalnuose; 2. Kursantai valgo lietuviškus balandėlius (iš kairės): Petras Narkevičius, Aida Klorytė, Audrė Kazakevičiūtė, Elytė Bandžiulytė, Vincas Skirius, Vytas Bandžiulis, Asta Grakauskaitė ir Linas Kojelis; 3. Petras ir Vytas nustebę pizzos blyno dydžiu... — ar abu jį galės sudoroti; 4. Audrė kalba apie dabartinį moterų laisvinimosi sąjūdį; 5. Išvargęs kursantas (Petras) sapnuoja apie Šalkauskį ir Dovydaitį; 6. Vytas dėsto idėjas apie įvairias pasaulėžiūras; 7. Susikabinus geriau išsilaikyti ant ledo... slidūs buvo kursai... 8. Audrė jojo ant asiliuko Ausiuko, iš kurio "gudrumo" gardžiai juokiasi Vytas; 9. Asta šildo balandėlius; 10. Aida, Audrė, Asta ir Vytas rašo... 11 Dalyvaujame šv. Mišiose (prieky); Elytė, Aida, Audrė ir (už jų) Vincas; 12. Dr. Feliksas Palubinskas kalba apie ateitininkijos įkūrimą; klausosi Petras.

nius sąjūdžius Europoje ir taip pat kitas lietuvių jaunimo organizacijas. Į kitas lietuvių jaunimo organizacijas giliau pažiūrėjo Aida — į skautus, dr. F. Palubinskas — į neolituanus, Vytas —į PLJS-gą (Vytas yra tos sąjungos Los Angeles sk. pirmininkas). Linas reziumuodamas palietė tautiškumo ir katalikiškumo derinimą ateitininkų ideologijoje, kuri išsiskiria iš fašistinių ideologijų. Pastarosiose žmogaus individualybė vienašališkai subordinuojama tautai.

Po šio pasikalbėjimo visi sutarė, kad ateitininkija yra tikrai nepaprastai išbalansuotas sąjūdis.

Prieš kelionę į namus visi pasistiprinome Vinco paruoštais "kremo kukuliais" (cream puffs), pasidalinome mintimis apie kursų programą (visi sutarėme, kad kursai buvo įdomūs ir naudingi), išvalėme ponų Nefų vilą ir išvykome.

Negalime didžiuotis, kad Los Angeles studentų ateitininkų kursai galėtų prilygti Chicagos, Clevelando, Toronto ar kitų didesnių ateitininkų grupių kursams, tačiau ir pas mus buvo gera pradžia. Tai naujas ir sėkmingas studentų ateitininkų veiklos atgimimas. Labai svarbu, kad kursus lydėjo gera nuotaika ir ateitininkiškas entuziazmas. Kitais metais gan gausus būrys moksleivių įsijungs į studentus. ateitininkus. Studentai ateitininkai Californijoje turi šviesią ateitį.

Linas Kojelis

PAVASARIO ŠVENTĖ

Clevelande

Clevelando Ateitininkų Šeimos - Pavasario šventė gegužės 1-2 dienomis praėjo su didžiausiu pasisekimu. Šeštadienio vakarą Ateities Klubas suruošė koncertą, kurį atliko solistė Birutė Aleksaitė iš Bostono. Po koncerto, R. Strimaičio orkestrui griežiant, buvo linksmai pasišokta. Į koncertą ir į šokius atsilankė daug clevelandiečių, o ypač į šokius tai susirinko beveik visas jaunimas. Sekmadienį visi ateitininkai: jaunučiai moksleiviai, moksleiviai, studentai, Korp! Giedra ir sendraugiai su savo skyrių vėliavomis rikiuotai žygiavome į iškilmingas mišias, kurias atnašavo ir pamokslą pasakė dvasios vadas kun. G. Kijauskas, SJ. Per mišias giedojo studenčių ateitininkių "Nerijos" choras.

Po bendros kavutės su visa parapija vyko akademija. Oficialiai programos daliai vadovavo Vytautas Kliorė. Šiemet įžodį davė šeši jaun. moksleiviai ir penki moksleiviai. Dr. V. Vygantas kalbėjo tema "Tikėjimo persekiojimas Lietuvoje ir mes". Meninę dalį atliko "Nerijos" choras, vad. Ritos Čyvaitės. Akademijoje dalyvavo šiemet beveik visi nariai, o taip pat ir labai daug svečių.

K. Vaičeliūnienė

Raimundą Šilkaitį ir Rasą Domarkaitę, sukūrusius lietuvišką šeimą, nuoširdžiai sveikiname ir linkime Aukščiausiojo nuolat laiminamos vedybinės laimės.

Raimundui dėkojame už priklausymą redakcijai 1975-1976 m.

"Ateities" redakcija

TRUMPAI

—**Ateitininkų Federacijos** valdyba posėdžiavo birželio 12 d. Cicero. Buvo aptarta prieškongresinė federacijos veikla, sekančio kongreso idėjinė programa, sąjungų padėtis bei jų valdybų rinkimai, pagalba Pietų Amerikos jaunimui (plačiau žr. šio "Ateities" nr. "Veiklos" skyriaus pradžioj).

—**Dr. Juozui Girniui** buvo paskirta Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 1975 m. mokslinio veikalo premija už monografiją "Pranas Dovydaitis".

— **"Ateities"** žurnalo 65 m. sukakties vakaras įvyks spalio 16 d. Chicagoje. Tuomet bus įteiktos jaunimo konkurso premijos, dainuos Clevelando studenčių ateitininkių choras "Nerija", įvyks komp. Dariaus Lapinsko "Vargdienių mišių" premjera, dalyvaujant sol. D. Kučėnienei; vaišės ir šokiai. Spalio 15 d. bus rodomas "Ateities" praeities montažas. Šį "Ateities" sukakties platų paminėjimą ruošia dr. K. Pemkaus vadovaujamas komitetas, susidedąs iš visų Chicagos ateitininkų vienetų atstovų.

— **Rochesterio** ateitininkų šventė įvyko birželio 6 d. Oficialioj daly moksleivių ir studentų kandidatai davė pasižadėjimą, stud. V. Nakas skaitė paskaitą. Išvakarėse Jaunimo teatras, režisuojant K. Sabalytei, suvaidino Ant. Škėmos dramą "Žvakidė".

— **Los Angeles** ateitinįnkų šeimos šventė įvyko gegužės 23 d. Po pamaldų pasižadėjimą davė 4 jauniai, 7 vyr. moksleiviai ir 7 studentai. Oficialoioj daly kalbėjo prof. dr. F. Palubinskas.

—**Detroito** ateitininkų šeimos šventė įvyko birželio 6 d. Dainavos stovyklavietėje. Po kun. A. Babono atlaikytų šv. Mišių, kuriose kandidatai davė iškilmingą nario įžodį, visi vienetai išpildė programą.

MOKSLEIVIAI

— **Vasaros stovyklos** Dainavos stovyklavietėje (JAV): moksleiviams — birželio 20 - liepos 4; jaunučiams —liepos 4 - 18 d. Šių stovyklų tema yra "Nelauk, ką pasaulis iš tavęs padarys — žiūrėk, ką tu iš pasaulio padarysi!"

— **Cicero** moksleivių kuopa išleido septintąjį laikraštėlio "Aštuntoji Diena" numerį.

— **Lemonto** kuopos naująją valdybą sudaro: pirm. Arėda Ardytė, vicepirm. Daina Kamantaitė, sekr. Rasa Kamantaitiė ir ižd. Audronė Šoliūnaitė.

— **Chicagos Lipniūno kuopa** surengė studijų savaitgalį Union Pier, Mich.

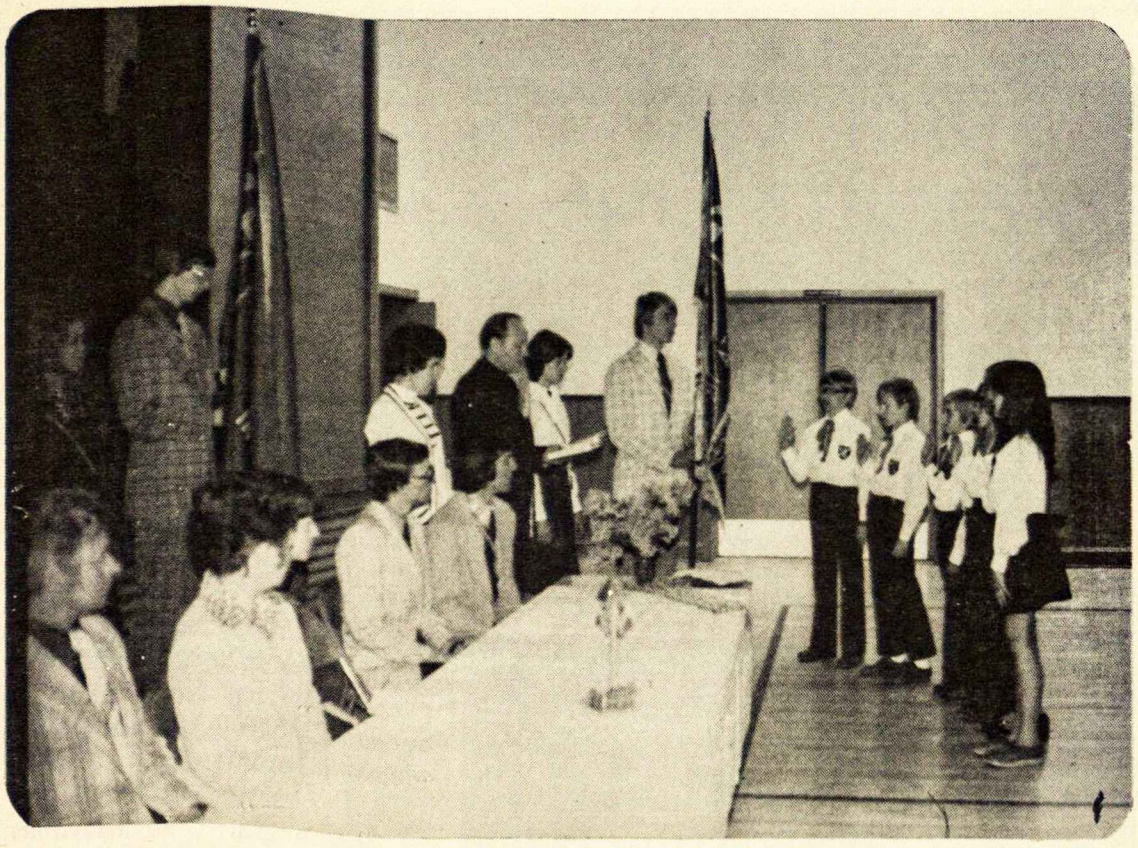

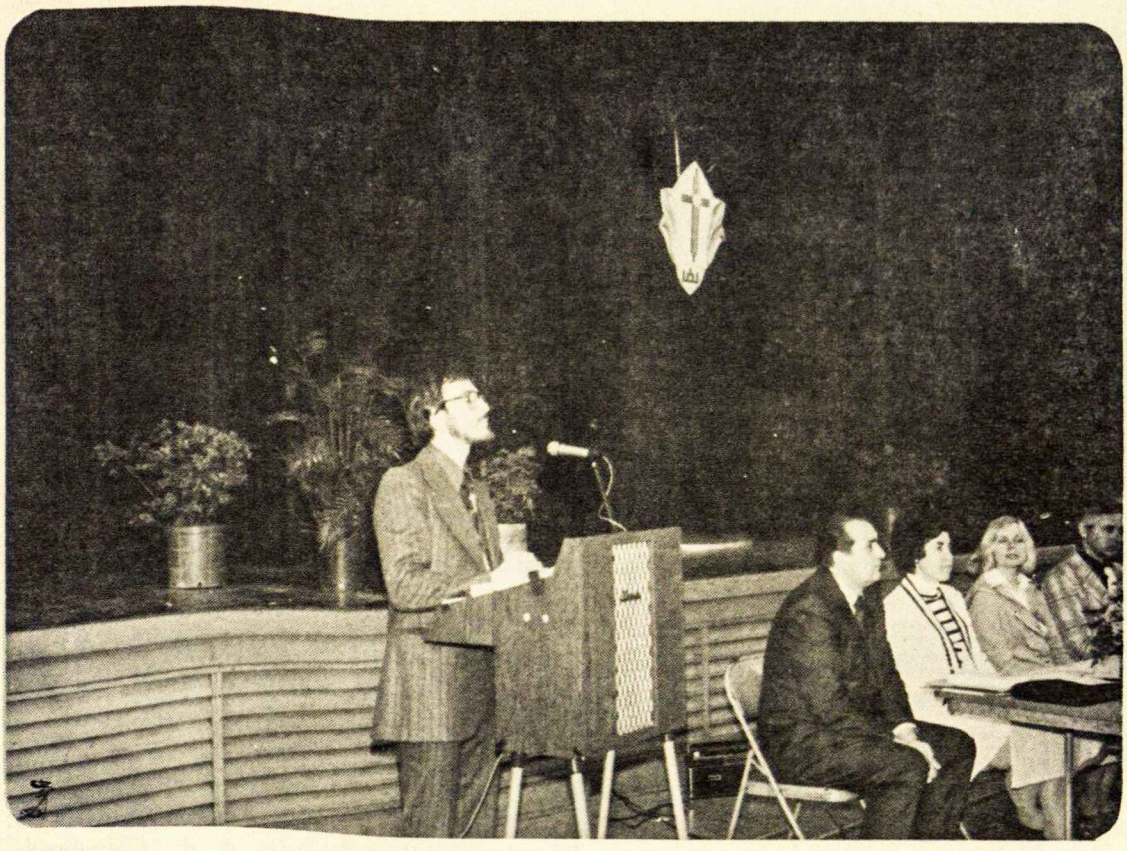

Vaizdai iš Clevelando ateitininkų Pavasario — Šeimos šventės, įvykusios gegužės 2 dieną: viršuje — jaunučiai moksleiviai duoda įžodį, kurį praveda kun. Gediminas Kijauskas, S.J.; šalia jo jaunųjų moksleivių globėja D. Staniškienė; prie vėliavos — Tomas Palubinskas; jo dešinėje — R. Staniškytė; vėliavą laiko S. Čyvas; šalia jo — L. Nykštėnaitė. Apačioje — šventės akademiją praveda Vytas Kliorys; prie prezidiumo stalo sėdi dr. Vytautas Vygantas, kalbėjęs tema "Tikėjimo persekiojimas Lietuvoje ir mes" (Šventės aprašymas šio "Ateities" numerio "Veiklos" skyriuje).

"Ateities" 65 m. sukakties vakarui rengti komiteto pirmojo oficialaus posėdžio dalyviai: pačiam prieky — komiteto pirm. dr. K. Pemkus; iš jo kairės — E. Paliokienė, E. Razmienė, D. Bilaišytė, R. Narutytė, J. Derenčiūtė, L. Bradūnaitė, A. Rimkienė, L. Rimkus, L. Radvilaitė, A. Zailskaitė, kun. dr. K. Trimakas ir Pr. Razminas. Vakaras įvyks spalio 16 d. (Plačiau žr. 3 viršelio psl.).

STUDENTAI

— Studentų Ateitininkų Sąjungos naująją centro valdybą sudaro pirm. Broņius Petrauskas su nariais Tadu Klimu ir Juozu Laukaičiu Rochesteryje (JAV). Planuojama išleisti priešstovyklinį aplinkraštį, aplankyti Toronto ir Clevelando draugoves ir išleisti "Gaudeamus" numerį. Centro valdyba prašo draugoves prisiųsti nario mokestį, narių sąrašus bei adresus.

— Studentų ateitininkų vasaros stovykla ruošiama Wasagoje (Kanadoje) rugpiūčio 29 - rugsėjo 3 d. Idėjinės programos tema liečia religiją ir moralę.

— Studentų ateitininkų pavasario kursai buvo suruošti Rotary Sunshine Camp, Rush, N.Y. (JAV) netoli Rochesterio. Kalbėtojai: kun. dr. Ant. Paškus, dr. Alg. Norvilas ir K. Girnius. Dalyvavo apie 40 studentų.

—El. Bradūnaitė gegužės 23 d. kalbėjo Chicagos studentų draugovės nariams apie tautosaką, jos vertę, naudojimą bei rinkimą Philadelphijos senųjų lietuvių tarpe.

— SAS pirm. Bronius Petrauskas ir valdybos narys Juozas Laukaitis dalyvavo Ateitininkų Federacijos centro valdybos posėdyje birželio 12 d. Cicero mieste ir padarė pranešimą apie savo sąjungos padėtį.

SENDRAUGIAI

— Ateitininkų Sendraugių Sąjunga tebeieško kandidatų į centro valdybą. Nepasisekus jų surasti Chicagoje, žvilgsnis kreipiamas į Torontą.

— Sendraugių suvažiavimas šaukiamas rugpiūčio 7 d. įvyksiančio Tarptautinio Eucharistinio kongreso metu Philadelphijoje. ASS centro valdyba išsiuntinėjo anketą veiklos apžvalgos ir ateities gairių reikalu. Suvažiavime bus pažvelgta į Sąjungos dabartinę padėtį, problemas ir ateities perspektyvas.

— Sendraugių stovykla Dainavoj (JAV) ruošiama rugpiūčio 8-15 d. Paskaitas skaityti kviečiami dr. A. Damušis, dr. V. Skrupskelytė, kun. dr. K. Trimakas ir kiti. Bus rodomas multi-media montažas apie "Ateities" žurnalo nueitą kelią.

— Baltimorės sendraugiams paskaitą apie Teilhard de Chardino evoliucijos teoriją skaitė L. Dambriūnas.

—A. a. kun. Petras Dzegoraitis: mirė birželio 4 d. Clevelande. Yra dirbęs su ateitininkais. Pastaruoju metu buvo vikaru šv. Wiliamo parapijoj, Melrose Parke prie Chicagos.

Šis "Ateities" numeris yra padidintas; turi 40 puslapių.

"ATEITIES" VAKARAS CHICAGOJE

Šįmet sukanka 65 metai nuo "Ateities" žurnalo pirmojo numerio pasirodymo. Šeštadienį, spalio 16, 7 val. vakaro, Jaunimo Centre Chicagoje, rengiamas vakaras paminėti šiam "Ateities" jubiliejui. Programoje: jaunimo konkurso premijų įteikimas; Ritos Čyvaitės vadovaujamas Clevelando studenčių ateitininkių "Nerijos" choras; Dariaus Lapinsko "Vargdienių mišių" premjera — solo: Dalia Kučėnienė; vaišės ir šokiai. Vakarą rengia dr. K. Pemkaus vadovaujamas komitetas iš visų Chicagos ir apylinkių ateitininkų vienetų atstovų. Visi gyvenantieji Chicagoje, apylinkėse ir toliau yra kviečiami atvykti į šį "Ateities" parengimą.

JAUNIMO KONKURSAS

"Ateities" paskelbto konkurso terminas jau čia pat — rugsėjo 15 d. Jaunimas iki 30 metų amžiaus kviečiami siųsti savo prozą, poeziją, straipsnius-rašinius, interviu-pokalbius, veiklos bei meniškas fotografijas. Kiekvienai iš šių sričių — studentams ir moksleiviams atskirai — yra skiriamos po tris premijas.

Piniginių premijų mecenatai yra: Gajos korporacijos centro valdyba (200 dol.), Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdyba (200 dol.), dr. Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai (100 dol.), dr. J. Gliaudelis (50 dol.), Julija Švabaitė-Gylienė (50 dol.), Bostono ateitininkų sendraugių skyrius (50 dol.) ir Vainių šeima (50 dol.).

NUO ADMINISTRACIJOS STALO

Garbės prenumeratas už 1976 metus prisiuntė: dr. S. Ankudas (Baltimore, MD.), kun. K. Balčys (Amsterdam, N. Y.), Pr. Baltakis (Silver Spring, Md.), P. Bičiūnas, dr. J. Kižys (Chicago, Ill), G. Damušytė, dr. V. Majauskas (Southfield, Mich.), dr. R. Gineitis (Dayton, Ohio), J. Juozevičius (Oak Lawn, Ill.), dr. P. Kisielius (Cicero, Ill.), kun. Pr. Kura (Spring Valley, Ill.), dr. A. Laucis (Mt. Olive, Ill.), I. Mališka (Montreal, Quebec, Canada), kun. V. Meménas (Mokena, Ill.), kun. J. Panavas (Kouts, Ind.).

Aukojo "Ateičiai" paremti: 33.00 dol. — A. Styra (Cleveland, Ohio); 26.00 dol. — dr. A. ir M. Vygantai (Wilmette, Ill.); 20,000 dol. —I.Mitkus (Chicago, Ill.); 9.00 dol. — A. Daugirdas (Chicago, Ill.); po 8.00 dol. — L. Kaufmanas (Alexandria, Va.), K. Pabedinskas (Oak Park, Ill.); 6.00 dol. — N. Kybartaitė (Chicago, Ill); po 5.00 dol.— kun. Pr. Kura (Spring Valley, Ill.), kun. A. Prakapas (Toronto, Ont., Canada); po 3.00 dol. — L. Barauskas (Melrose Park., Ill.), D. Bielskus, J. Spurgis (Chicago, Ill.), dr. P. J. Kazlas (Hot Springs, Ark.), dr. A. Norvilas (Oak Lawn, Ill.), kun. B. A. Rutkauskas (Cloutierville, La.), J. Vaitkus (Hyattsville, Md.), A. Zundė (Atlanta, Ga); 2.00 — S. Beiga (Chicago, Ill.); po 1.00 — J. Gruzdas(Detroit, Mich.), —. Jonaitytė (Grand Rapids, Mich.), V. Kazlauskas (Chicago, Ill., A. Pažemėnas (Queens Village, N. Y.), R. ir D. Styraitės (LaSalle, Quebec, Canada).

Apmokėjo "Ateities" prenumeratos siuntinėjimą užsienio moksleivijai: 10.00 dol. — dr. J. Pikūnas Detroit, Mich.); 8.00 dol. — dr. R. Kriaučiūnas (Lansing, Mich.); 6.00 dol. — V. Aušrotas (Weston, Ont. Canada); 3.00 dol. — M. Pauliukonienė (Worcester, Mass.).

Už garbės prenumeratas ir aukas nuoširdžiai dėkoja

"Ateities" administracija

ALp(LKA)1786
1976, Nr.6

90, 725. 287